

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор**

_____ **І. П. Приходько**

« ____ » _____ 2022 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Організація та методика бухгалтерського обліку і
внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства та
напрями їх поліпшення**

**Виконала: здобувач
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»
зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
Матюха О.В.**

Керівник: доц. Губарик О.М.

Дніпро – 2022

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОН молодь спорту України
від 29 березня 2012 року № 384)

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра Обліку, аудиту та управління фінансово-економічною безпекою
Освітній ступень: Магістр
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування».
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
Завідувач кафедри _____
« _____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу

Матюхі Олександрі Володимирівні

1. Тема дипломної роботи: «Організація та методика бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства та напрями їх поліпшення»
Керівник роботи Губарик Ольга Миколаївна, к.е.н., доцент
затверджено наказом ДДАЕУ від « 29 » листопада 2021 р. № 3641
Строк здачі студентом роботи – 12 лютого 2022 р.
2. Вихідні дані до роботи Законодавча база України, Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 та 25, Податковий кодекс України, дані обліку і звітності ФГ «Промінь-47» Синельниківського району, Дніпропетровської області.
3. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які необхідно розкрити) Вступ. Фермерські господарства та їхні місце в агропромисловому комплексі. Організація та методика бухгалтерського обліку і напрями їх покращення у фермерському господарстві «Промінь-47». Стан та напрями поліпшення організації внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства. Висновки і пропозиції.
4. Перелік графічного матеріалу. Форми господарського контролю. Оцінка майна фермерського господарства «Промінь-47». Оцінка капіталу фермерського господарства «Промінь-47». Лінійна організація бухгалтерії ФГ «Промінь-47». Рекомендована загальна схема бухгалтерського обліку фермерського господарства «Промінь-47». Вплив

організації бухгалтерського обліку у ФГ «Промінь-47». Рекомендована методична частина організації облікового процесу для ФГ «Промінь-47». Запропоновані основні складові елементи технічного етапу організації бухгалтерського обліку для ФГ «Промінь-47». Запропоновані складові організаційного етапу організації облікового процесу для ФГ «Промінь-47». Оптиміальне рішення економіко-математичної моделі.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

6. Дата видачі завдання 01 лютого 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Фермерські господарства та їхні місце в агропромисловому комплексі.	Березень - квітень 2021 р.	
2	Організація та методика бухгалтерського обліку і напрями їх покращення у фермерському господарстві «Промінь-47».	Травень-червень 2021р.	
3	Стан та напрями поліпшення організації внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства.	Вересень - жовтень 2021р.	
4	Висновки, пропозиції. Вступ.	Грудень 2021р.	
5	Список використаних джерел.	Січень 2022 р.	
6	Оформлення роботи.	Січень - лютий 2021 р.	

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)

Матюха О.В.
(прізвище та ініціали)

Керівник дипломної роботи _____
(підпис)

Губарик О.М.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Тема: “Організація та методика бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарський контроль діяльності підприємства та напрями їх поліпшення”

Магістерська робота: 74 с., 10 рис., 2 табл., 6 додатків, 69 джерел літератури.

Об'єктом дослідження є організаційно-методичний процес бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства.

Мета роботи ґрунтується у вивченні теоретичних аспектів стану будови обліку та внутрішньогосподарського контролю у ФГ та підготовці науково-обґрунтованих методичних та практичних обґрунтувань щодо їх розвитку вдосконалення.

Методи дослідження – історичний, порівняння, деталізації, аналітичні показники динаміки, елімінування, графічний, індексний, факторний методи.

Вивчено і узагальнено теоретичні та науково-методичні основи фермерських господарств та їхнє місце в агропромисловому комплексі. Надані поради з удосконалення організації та методики бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства. Проаналізовано динаміку і структуру фінансового результату та виявлено вплив формуючих чинників на його величину. Проведено стан та напрями поліпшення організації внутрішньогосподарського контролю діяльності підприємства.

Результати впроваджені в діяльність ФГ «Промінь-47» Синельниківського району, Дніпропетровської області.

АНОТАЦІЯ

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ, ВДОСКОНАЛЕННЯ, ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ.

АННОТАЦИЯ

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ, ВНУТРЕННЕХОЗЯЙСТВЕННЫЙ КОНТРОЛЬ, СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ, ФЕРМЕРСКОЕ ХОЗЯЙСТВО, ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ.

SUMMARY

ACCOUNTING, INTERNAL ECONOMIC CONTROL, IMPROVEMENTS, FARMING, FINANCIAL RESULTS.

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	3
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. МІСЦЕ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В АГРОПОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ І	9
1.1. Фермерські господарства: значення та роль у розвитку аграрної економіки	9
1.2. Види фермерських господарств та їх вплив на будову бухгалтерського обліку	12
1.3. Внутрішньогосподарський контроль: теоретичний аспект	19
Висновки до першого розділу	24
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І НАПРЯМИ ЇХ ПОКРАЩЕННЯ У ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ПРОМІНЬ-47»	26
2.1. Фінансово-економічна характеристика ФГ «Промінь-47»	26
2.2. Характеристика організаційної роботи бухгалтерської служби та оцінка основних засад облікової політики підприємства	35
2.3. Організація первинного, синтетичного та аналітичного обліку в фермерському господарстві	40
2.4. Вдосконалення організації і методики бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства	44
Висновки до другого розділу	51
РОЗДІЛ 3. СТАН ТА НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	53
3.1. Стан організації внутрішнього контролю у фермерському	53

господарстві «Промінь-47»

3.2. Вдосконалення системи внутрішньогосподарського контролю у фермерському господарстві	56
3.3. Оптимізація структури витрат для ФГ «Промінь-47»	59
Висновки до третього розділу	61
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Сьогодні усі напрями економічного життя країни виділяються кореляційним реформуванням. Результативність здійснених реформ розгортається при паралельному та логічному взаємозв'язку при їх виникненні у всіх наслідках економічних підсистем.

Важливість формування умов для головного розвитку АПК та занепокоєння соціальною орієнтованістю аграрної політики виключно винятковим охопленням у державній системі економіки країни, суспільному і людському житті, екологічною ситуацією аграрної галузі та розвитком як володаря природних ресурсів. Згідно українського законодавства, реалізація якого постає у виконанні відповідних санітарно-гігієнічної безпеки, підвищення рівня доходів населення не нижче за середній рівень в інших навколо економіки та посилення економічної стійкості національного виробництва. Аналіз АПК становить його питому вагу економіки України, подальший розвиток важливої загальнодержавної діяльності.

Дослідження різноманітних проблем формування бухгалтерського обліку та контролю за нових умов господарства присвячені ряду робіт учених-економістів: П.К. Бечко [6], М.Я. Дем'яненко [13], С.В. Долинський [6], Н.Г. Лобас [26], М.Ф. Огійчук [33], А.Охупкин [34], Л.К.Сука [61], С.А. Яремко [69] та інших авторів, які багато нового внесли у теорію та розгляд практики та контроль діяльності нових типів землеробства у сільському господарстві.

Мета дипломної магістерської роботи полягає у вивченні теоретичних аспектів стану будови обліку та внутрішньогосподарського контролю у ФГ та підготовці та напрямам їх удосконалення.

До виконання зазначеної мети поставлені наступні завдання:

- вивчити роль і важливість фермерських господарств в загальній системі національної економіки;
- дослідити типи ФГ і розкрити особливості будови б.-о. та

внутрішньогосподарського контролю;

- спостереження організаційно-методичних та нормативно-правових положень та підходів до формування б.-о. в аграрних господарствах;

- проаналізувати та намітити резерви застосування всіляких методик формування фінансових результатів в сільськогосподарських господарствах;

- підсумувати та класифікувати сучасне здійснення внутрішньогосподарського контролю у с.-г. підприємствах та відшукати рішення по його вдосконаленню;

- вивчити і намітити шляхи вдосконалення організації внутрішнього контролю по формуванню фінансових результатів;

Об'єктом магістерської роботи виступає організаційно-методичний обліково-контрольний процес діяльності господарства.

Предметом дослідження виступає комплекс теоретико-методичних та практичних завдань організації та методики бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю діяльності с.-г. підприємства.

Методологічне підґрунтя дипломної роботи - це альтернативний метод за пізнанням економічної вигоди та процесів в умовах безперервного зв'язку між ними.

При дослідженні було застосовано можливі загальноприйняті методики: анкетування, групування даних, метод спостереження, порівняння, метод графіків, логічно-абстрактний, експертних оцінок, метод моделювання, узагальнення тощо.

Теоретично-методологічною бази дипломного дослідження є законодавчі акти, нормативно-правові документи та галузеві методичні рекомендації з обліку та нагляду за аграрними підприємствами, наукові праці учених всього світу, матеріали конференцій, дані органів статистики, дані обліку фермерського господарства «Промінь-47».

Відповідно до поставленої мети та завдань дослідження у дипломній роботі зустрічаються наведені науково-обґрунтовані пропозиції, які є власною пропозицією автора.

Науковою новизною, є:

- рекомендовано використання спрощеної методики б.-о. у досліджуваному господарстві, не використовують документів на підписання виробничих ресурсів на певних виробничих ланках, що зможе раціоналізувати здійснення обліку і виробничого контролю;

- розроблено пропозиції по внутрішньому контролю з використанням виробничих ресурсів (палива, пестицидів, кормів, запчастин, насіння), що становлять понад половину загальних витрат господарства;

- поліпшено дійсний підхід у частині деталізації облікового аспекту затрат на виробництво, випуску та збуту товарів від типу підприємства;

- розрахована оптимальна структура посівних площ з метою підвищення ефективності господарської діяльності господарства, що вивчається.

Головні результати роботи допоможуть підвищити достовірність інформації б.-о. і звітності, підвищити оперативність та аналітичність облікової інформації, виявити та використати внутрішні резерви господарства для збільшення виробництва та зниження витрат.

За результатами дослідження у матеріалах науково-практичних конференцій опубліковано 1 наукову роботу загальним обсягом 0,12 д.н., що відображає основні наукові результати дослідження.

РОЗДІЛ 1. МІСЦЕ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В АГРОПОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

1.1. Фермерські господарства: значення та роль у розвитку аграрної економіки

Важливою задачею АПК являється забезпечення населення продукцією, товарами та сировиною. В кризових умовах дуже важливий його розвиток, бо це продовольче благополуччя населення нашої країни.

Бечко П.К., Бурик А.Ф., Бутило І.А., Геркія О.М. вважають: що «продукція, що виробляється в Україні, у декілька разів енергомісткіша порівняно з іншими розвиненими країнами Європи та світу. Аналогічне становище мало місце і за виходом продукції з одиниці сировини, продуктивністю праці і т.д. Все це „прирікало” українців на низький рівень життя та всі наслідки, що випливають з класичного положення про те, що багатство країни визначається не тим, скільки вона має коштовностей, а тим наскільки вдало вона веде торгівельні операції. Отже, питання досягнення високої ефективності економіки є однією з основних цілей розвитку будь-якої країни, а для України це має життєво необхідне значення» [6].

Яремко С.А. говорить, що «в кінці минулого тисячоліття в нашій державі повністю проявилися негативні тенденції, у тому числі й в агропромисловому комплексі, що створило передумови для докорінного його реформування, як і загалом – економічних відносин на селі шляхом усунення монопольного становища державної форми власності на засоби виробництва, в тому числі й на сільськогосподарські угіддя» [69].

В нашій країні реформування с.-г. господарств розпочався з розпадом радянського союзу та розпаювання їхніх земель між громадянами, які створювали фермерські господарства.

На думку С.В. Долинського: «Фермерські господарства як і сам термін „фермерство” в більшості держав вживається як напрямок аграрного

розвитку, як галузь виробництва під яким розуміють сільськогосподарське виробництво.

Зарубіжний досвід свідчить, що фермерство – один з дієвих шляхів від відродження підприємницької діяльності сільських товаровиробників до високоефективного ведення сільськогосподарського виробництва» [37].

Охакін О. стверджує: «фермерське господарство як „розмаїття різноманітних організаційних формувань, які розвиваються на основі особистої і сімейної праці, особистої і сімейної форм власності» [34].

Слід зазначити, що однією з умов формування ринкової економіки в Україні, на наш погляд, є земельна реформа, яка призвела до економічних перетворень, що спостерігаються в нашій країні. За останні роки реформа земельних відносин здебільшого сформувала правове поле та необхідну нормативну базу для подальшого успішного розвитку ринкової економіки.

Лобас М.Г. вважає: «фермерське господарство – це майновий житлово-господарський комплекс громадян України, які виявили бажання на земельних ділянках, наданих їм відповідно до чинного законодавства для ведення господарської діяльності із створенням юридичної особи, виробляти сільськогосподарську продукцію, займатися її переробкою та реалізацією з метою отримання прибутку» [26].

У 1990 році після розпаду радянського союзу і відповідно колгоспів, радгоспів тощо, спонукало людей, які опинились без роботи і всіх бажаючих скористатись своїм правом наділу земельної ділянки. Виходячи з такого положення, відразу з'явився Закон України «Про селянські (фермерські) господарства», який був прийнятий Верховною радою 20.12.1990 р. Відповідно до зазначеного Закону, фермерські господарства являлись виробничими господарствами найвищої щаблини приватного сектору економіки країни.

Одного закону було для регулювання такої системи замало, тому в 1993р. був прийнятий наступний Закон «Про внесення змін та доповнень» до ЗУ «Про селянські (фермерські) господарства», в якому йшлося, що ФГ

мають право на існування, як форма господарювання в сільській місцевості. Також у допрацьованому законі були визначені права на здійснення діяльності ФГ, також зазначено економічні, юридичні та інші права організацій, які створювались як сімейні або особисті.

Сучасний Закон України «Про фермерські господарства» від 19 червня 2003 р. № 973-IV сприяє подальшому розвитку цих підприємницьких структур на селі. Наділ який господарства можуть користуватись склав 50 га ріллі і 100 га с.-г. угідь. Законом також встановлено, що ФГ в праві виробляти продукцію, товари, переробляти та збувати їх на ринках нашої країни і за її межами, а також зберігати с.-г. землі.

Дем'яненко М.Я. вважає, що: «фермерське господарство має широкі права у господарській діяльності: створюється добровільно, самостійно визначає організацію, спеціалізацію і розмір виробництва, на власний розсуд розпоряджається виробленою продукцією, добирає партнерів за економічними зв'язками. Воно має право укладати договори про продаж власної продукції, встановлювати ціни, враховуючи ринкову ситуацію попиту і пропозиції, здійснювати експортно-імпорتنі операції. Ним самостійно вирішуються питання землекористування, використання найманої праці та інші організаційні питання» [13].

Зробивши ретельний аналіз літературних джерел, ми дійшли висновку, що фермерське господарство – житловий, господарський та майновий комплекс громадян нашої країни, які скористались наданим їм правом по закону, користуватись земельними наділами для здійснення господарської діяльності. При таких умовах необхідним буде створення юридичної особи, для реалізації своєї діяльності та отримання прибутку.

Отже, можемо підсумувати вищевказане: ФГ нашої держави суттєво різняться від інших організаційних форм. ФГ більше спрямовані на сімейний бізнес, тобто діяльність якого здійснюється членами родини власника або його напарником. Ці особи мають власний інтерес по збільшенню по розширенню масштабів і прибутковості підприємств. Здійснюючи

господарську діяльність фермер в праві самостійно розподіляти роботу між членами господарства, які в свою чергу можуть паралельно виконувати обов'язки виконавців, менеджерів тощо. Тож зрозумілим стає, що у ФГ здійснюється самоврядування, самофінансування та самокупність. Ще існує цікавий факт, що ФГ поєднують у своїй діяльності товарні і натуральні виплати. В кінці року, по закінченню виробничого циклу, фермер розраховується з пайовиками в грошах або продукцією, що прописується у договорі. І важливим є те, що ФГ вже існують понад тридцять років, розвиваються і займають вагомe місце товаровиробника на ринку України.

1.2. Види фермерських господарств та їх вплив на будову бухгалтерського обліку

Дієвість фермерських господарств, рентабельність його виробничої діяльності, налагоджена організаційна робота з постачальника, збут товарів, вчасні взаєморозрахунки з покупцями, банками тощо потребує гарно організованої облікової системи у фермерських господарствах.

Так як власник ФГ відповідальний за організацію обліку у господарстві, йому доцільно володіти знаннями з обліку, оподаткування та інших аспектів діяльності. Також йому необхідні знання юридичного напрямку, що дотримуватись законодавчої бази нашої держави та вміти формувати установчі документи. Доцільним було б володіння раціонального формування діловодства, що в свою чергу сприятиме позитивному розвитку господарства, тому що великі підприємства інакше формують свій облік.

Доцільним є використання у фермерських господарствах скороченої або спрощеної форми обліку. Тільки необхідно додержуватись меж по скороченню, щоб облік не був позбавлений керуючо-інформаційної функції.

Вважаємо, що б.-о. фермерських підприємств повинен формуватись за такими напрямками:

- достовірна інформація про рух та наявність основних засобів, кормів, тварин, добрив, насіння, запасних частин, малоцінних та швидкозношувальних предметів, мастильно-паливних матеріалів та інше на конкретну дату;

- вчасність взаєморозрахунків із підрядниками, постачальниками та іншими партнерами за надані послуги чи придбані, товари, продукцію, запаси, сплату податків і платежів та сплату кредитів;

- точне встановлення собівартості товарів, продукції чи робіт згідно з нормативними документами, ведення чіткого обліку виготовлених товарів і продукції, проведення її оцінки для цілей переробки та збуту, що являється основою для розрахунку оподаткованого прибутку;

- контрольні заходи по укладеним угодам про об'єм і терміни збуту виробленої продукції, контроль за її якістю, ціновим аспектом, за знижками на неї та контроль за сплатою збутої продукції;

- точність розрахунку прибутку і доцільний його поділ;

- контроль за правильністю формування показників фінансової звітності тощо.

Організація б.-о. у фермерських господарствах формується завдяки потрібними обліковим знанням, вірному формулюванню економічним категоріям, використанню необхідних методів і прийомів. Обов'язково потрібно пам'ятати, що абсолютно всі господарські операції мають відображатись у бухгалтерському обліку. І тому в обліку застосовуються такі вимірники: натуральний, трудовий, фінансовий. Коли справа доходить до виконання роботи, кількості вирощеної продукції, площі сільськогосподарських угідь тощо, використовуйте природні виміри. Для обліку праці учасників господарства, найманих та залучених осіб застосовують лічильники праці (людину-день, людину-годину). Завдяки таким засобам вимірювання натуральних вимірників визначається виробнича продуктивність праці сільськогосподарської продукції.

Для підсумовування різних господарських операцій також

використовують фінансовий лічильник, з допомогою якого можна розрахувати загальні витрати як у інвентар, і на оплату труда. У багатьох випадках грошовий лічильник використовується у поєднанні з трудовим і натуральним

Для лаконічного формування облікового процесу у фермерських господарствах слід стежити за тим, щоб кожна господарська операція була відбита у первинних документах, так як він є підставою для підтвердження здійсненої операції. На всіх первинних документах повинні бути заповнені всі необхідні реквізити, дані, проставлені суми, підписані особами, які здійснюють певну операцію.

Сук Л.К. вважає, «фермерські господарства, які здійснюють на місяць не більше 100 господарських операцій – вважаються малими. Господарства з простим технологічним процесом виробництва продукції, виконання робіт, які здійснюють за місяць не більше 300 господарських операцій – вважаються середніми, а решта фермерських господарств, які здійснюють за місяць більше 300 господарських операцій – вважаються великими. Відповідно до цього, малим фермерським господарствам, що не мають виробництва продукції і робіт, пов'язаних з великими матеріальними витратами, для побудови бухгалтерського обліку рекомендується застосовувати просту форму ведення бухгалтерського обліку; для середніх же фермерських господарств з простим технологічним процесом виробництва продукції і виконання робіт, – рекомендується використовувати спрощену форму ведення бухгалтерського обліку; а для великих фермерських господарств – загальну форму ведення бухгалтерського обліку» [61].

З 1 січня 2018 року всі підприємства (крім бюджетних установ) для цілей бухгалтерського обліку (і не тільки) діляться на чотири категорії: мікропідприємства, малі, середні та великі підприємства:

1. мікропідприємства: використовувати в роботі до десяти робітників з річним прибутком від різної діяльності не перевищує суму, два мільйони

євро.

2. для малих підприємств встановлено норму від десяти до п'ятдесяти співробітників з річним прибутком десять мільйонів євро.

3. для середніх господарств нормою передбачено до двісті п'ятдесяти осіб, максимальним се деннім обортом сорок мільйонів євро та річним балансом не більше двадцяти мільйонів євро.

4. для великих підприємств передбачено чисельність працівників більше як двісті п'ятдесят чоловік та річним прибутком, який повинен становити не менше ніж п'ятдесят мільйонів євро.

Згідно з наведеним вище розділом підприємств на види, їм рекомендується використовувати різні форми обліку для ведення бухгалтерського обліку.

Поділ господарств на види та вибір форм обліку відповідно до них викликали неоднозначну позицію вчених.

Сук Л.К. стверджує: «що ферми, які здійснюють трохи більше 100 господарських операцій на місяць, вважаються малими фермами. Середніми вважаються господарства з простим технологічним процесом виробництва, виконання робіт, здійснюють трохи більше 300 господарських операцій на місяць, а великими - інші господарства, виконують понад 300 господарських операцій на місяць. Відповідно до цього невеликим господарствам, які мають виробництва та робіт, що з великими матеріальними витратами, для побудови бухгалтерського обліку рекомендується використовувати просту форму бухгалтерського обліку; для середніх господарств із простим технологічним процесом виробництва та виконання робіт рекомендується використовувати спрощену форму обліку; а великих господарств - загальна форма обліку» [61, с.8].

М.Я. Дем'яненко говорить: «для керівництва при виборі форми обліку фермерських господарств доцільно використати такі критерії, як: середньооблікова чисельність працівників; сума виручки від продажу протягом року; розмір землекористування; кількість господарських

операцій» [13].

Ми не поділяємо рекомендації Мінагрополітики про те, що малі фермерські господарства ведуть бухгалтерський облік за простою формою бухгалтерського обліку без застосування системи подвійного запису бухгалтерських рахунків, оскільки така норма не відповідає чинному законодавству України.

На нашу думку, визначення типів ФГ слід класифікувати за такими критеріями: чисельність працівників, розмір доходів протягом року. При цьому ми виділяємо три типи підприємств: мікро, малі та великі.

У мікропідприємствах доцільно застосовувати просту бухгалтерську форму, регістром якої буде слугувати «Журнал реєстрацій господарських операцій». Отже, всі операції повинні бути відбиті у системі подвійного запису.

На рис. 1.1. представлено етапи формування простої форми бухгалтерського обліку.

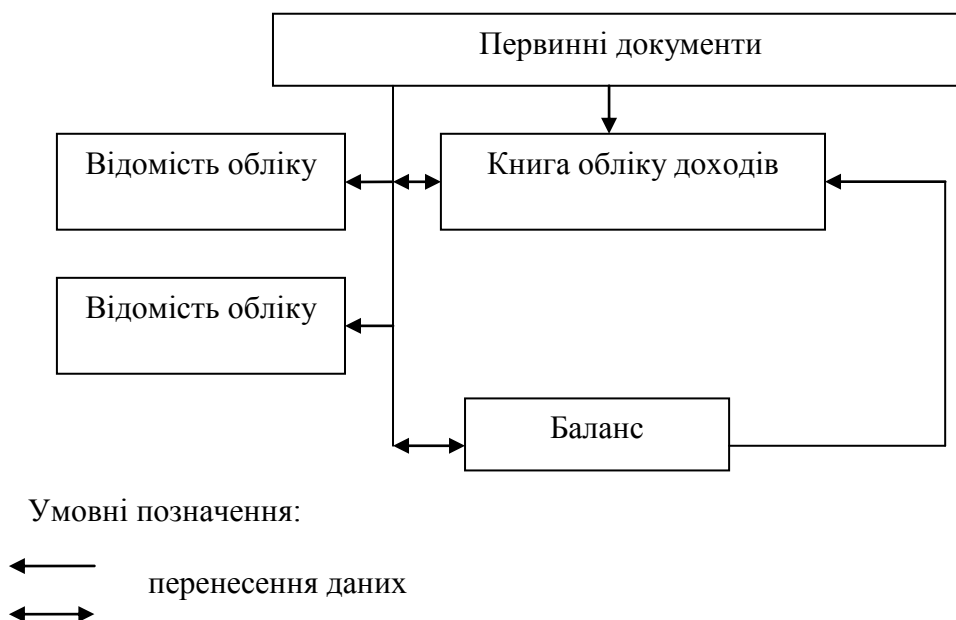

Рис. 1.1. Облік у фермерському господарстві за спрощеною системою обліку

Середнім господарствам доцільно застосовувати спрощену систему

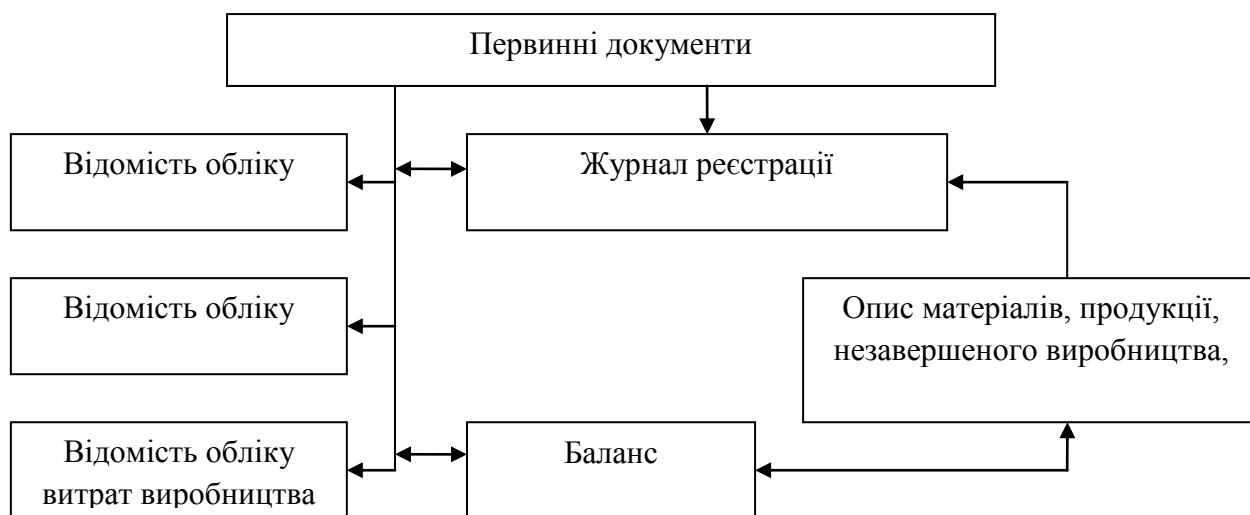
обліку, а саме за скороченим Планом рахунків і дотримуватись норм ПБО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Огійчук М.Ф. говорить, що: «відповідно до визначених видів фермерських господарств: дрібним господарствам для ведення бухгалтерського обліку ним запропоновано використовувати просту форму без використання подвійного запису; малим – пропонується застосовувати спрощену форму обліку; середнім господарствам – пропонується вести облік за спрощеним Планом рахунків бухгалтерського обліку; для великих фермерських господарств – загальну форму ведення бухгалтерського обліку за повним Планом рахунків бухгалтерського обліку» [33].

За переконанням М.Я. Дем'яненка для орієнтації у виборі форми обліку фермерським господарствам, доцільно користуватися такими критеріями, як:

- середньо-облікова чисельність працюючих;
- обсяг виручки від реалізації за рік;
- розмір землекористування;
- кількість господарських операцій [13].

Схематично організація бухгалтерського обліку у спрощеному вигляді представлена малюнку 1.2.

Умовні позначення:

← перенесення даних

↔

Рис. 1.2. Спрощена система обліку фермерського господарства

За умови, що у господарстві ведеться простий облік на основі керівних принципів необхідно навести його показники відповідно до вимог звітності. При складанні звітів рекомендується два варіанти побудови обліку заповнення звітних форм.

Перший метод передбачає використання обороту за рахунком заповнення звіту за домовленістю. Він підходить для всіх видів бізнесу. Другий метод передбачає використання залишків за рахунками для заповнення звіту залишок коштів. Його можуть використовувати лише мікропідприємства. За господарства балансовий метод представляє певний інтерес, оскільки при кількох рахунків використовуються для простого обліку, об'ємних показників виробництва збігаються з показниками продажів, а особливість обліку «Витрати» мають відображати залишок товарно-матеріальних запасів та незавершеного виробництва. виробництво

Отже, оптимізація існуючої та створення системи ефективних бухгалтерський облік у господарстві з використанням вітчизняний та зарубіжний досвід – важлива передумова успішного впровадження

Бухгалтерська реформа, щоб привести бухгалтерський облік у господарствах відповідність міжнародним стандартам.

1.3. Внутрішньогосподарський контроль: теоретичний аспект

Перед підприємствами стоїть завдання корінних перетворень в переформувань методологій та організації контролю. Причиною такого перетворення слугує зміна економічної та соціальної ситуації та управління економікою в нашій державі. Довгий час контроль відходив на другий план, бо почали вважати його не потрібним. У зв'язку з цим перевага надається саморегульованій економіці, що стабільно функціонує без втручання держави.

Для більшості авторів контроль пов'язаний із системою спостереження та перевірки чогось, тобто контроль заснований на спостереженні з метою перевірки.

Економічний контроль безперервний у часі та покликаний забезпечити повну та повну перевірку всіх своїх об'єктів у їхньому внутрішньому зв'язку, при цьому використовуються не лише грошові показники, а й натуральні, що визначити їхню точку зору. У нього є свої атрибути: суб'єкт, об'єкти та методи. вивчати. Суб'єкт економічного контролю визначає його об'єкти, складові елементи якого мають бути спрямовані на пізнавальну та іншу діяльності (наприклад, у сфері матеріального виробництва - операції, пов'язані з матеріально-технічним постачанням, виробництвом та реалізацією продукції).

Поряд із суб'єктом доцільно визначити метод економічного контролю, який виступає, на наш погляд, як сукупність прийомів та методів, за допомогою яких забезпечує всебічне та взаємопов'язане вивчення операцій та процесів діяльності підприємств та їх підрозділів з погляду законності, ймовірності, доцільності та обґрунтованості. Ми вважаємо, що визначення суб'єкта, об'єктів та методи економічного регулювання під час переходу до

ринкових відносин стане значним внеском у розвиток теорії економічного управління, яка допоможе підвищити його надійність та надійність в умовах переходу на риночні відносини.

За переконанням Білухи М.Т.: «контроль – це система спостереження і перевірки процесу функціонування відповідного об'єкту з метою встановлення відхилення від заданих параметрів» [5]. Проте, Суйц В.П. вважає, що розширює межі контролю і розглядає це поняття в декількох аспектах, а саме: „контроль управляючої системи підприємства над управляємою; контроль всередині управляючої системи; контроль управляємої системи над управляючою; контроль всередині управляємої системи” [61].

Важливо відзначити, що мета будь-якого підприємства, зокрема фермерство, не повинно бути створенням системи внутрішньогосподарський контроль, який би повністю гарантував відсутність відхилення, помилки та неефективність у роботі, та система, яка могла б своєчасно виявляти та усувати, сприяючи підвищенню ефективності діяльності економіки в цілому. Однак навіть правильно побудована і організована система внутрішньогосподарського контролю, яка потребує оцінки його ефективність, як із погляду досягнення поставлених цілей, і з погляду економічного погляду.

Вважаємо, що основою класифікації організаційних форм управління доцільно покласти структуру органів управління, виступаючих його суб'єктами. У свою чергу, це дозволяє розподілити контроль на зовнішній (державний, приватний) та внутрішній, тобто внутрішньогосподарський (відомчий чи галузевий та власний контроль). Ця класифікація обґрунтована тим, що спрямованість різних органів контролю є різною. Показано на рис.1.3. дані показують, що державний контроль в основному зосереджений на ключових позиціях економіки, господарської діяльності та збереження майна у різних галузях народного господарства, міністерствах, комітетах, відділах та підприємствах.

Зовнішнім слід вважати контроль, який здійснюється спеціальними,

вищими стосовно об'єкту, що перевіряється, або незалежними від нього органами господарського контролю. Відповідно внутрішній (внутрішньогосподарський) контроль – це контроль у межах однієї організації чи галузі (відділу) силами їх структурних підрозділів та штатних співробітників.

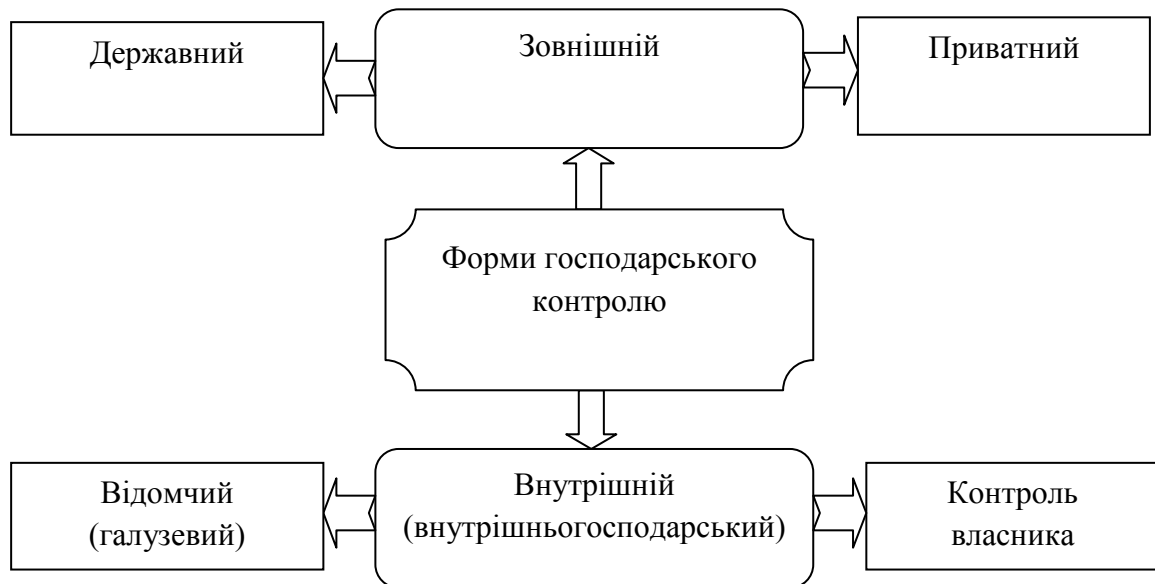

Рис. 1.3. Форми господарського контролю

Внутрішній (внутрішньогосподарський) контроль слід розглядати у двох напрямках: відомчий (галузевий) та контроль власника. У свою чергу, відомчий контроль має здійснюватись на державних підприємствах відповідно до чинного законодавства на рівні штатних аудиторів. Контроль власника здійснюється за його ініціативою органом, якому підприємство підпорядковане на праві власності відповідно до законодавчих та інших нормативних документів.

Важливо відзначити, що метою будь-якого підприємства, у тому числі і фермерського, має бути створення не системи внутрішньогосподарського контролю, що повністю гарантує відсутність відхилень, помилок та неефективності в роботі, а системи, здатної виявляти та усувати їх своєчасно, сприяючи підвищенню ефективності роботи господарства загалом, проте навіть правильно побудована та організована система

внутрішньогосподарського контролю вимагає оцінки її ефективності, як з погляду досягнення поставлених цілей, і з погляду економії.

Тобто, підбиваючи підсумок вищесказаному, слід зазначити, що внутрішньогосподарський контроль у господарствах – це процес спрямована на досягнення цілей господарства, і є результатом дій фермера щодо планування, організація, контроль за діяльністю господарства загалом та його окремі підрозділи. Вивчення контролю, з погляду його обліку розуміння, виглядає так: є внутрішньогосподарський контроль структура, політика, правила, процедури забезпечення безпеки активів підприємства та достовірність бухгалтерських записів.

Говорячи про внутрішньогосподарський контроль у цих господарствах, важливо розуміти, що він корисний лише в тому випадку, якщо він спрямований на досягнення конкретних цілей.

З огляду на те, що ферми, як і інші підприємства функціонувати в умовах постійних змін зовнішніх та внутрішніх умов, отже важливим завданням контролю є виявлення та діагностика проблем, які виникають в економіці при зміні зовнішнього та внутрішнього середовища.

Своєчасне виявлення відхилень дозволяє швидко приймати раціональні управлінські рішення. Остання впливає на гнучкість системи. контролювати та підтримувати його ефективність.

У цій постановці автор акцентує на пошуку конкретних форм і способів визначення відхилень від бажаного стану, що характерно для конкретних властивостей функцій управління.

Однак ці завдання мають і ряд недоліків, а саме вони не відображають повною мірою сутність управління і не відображають ситуації сучасності - умови, в яких діють господарства.

Економічна політика є важливим орієнтиром у досягненні наших цілей. Тобто це загальне керівництво для дій та рішень, спрямована на досягнення цілей Аграрна політика, визначено заздалегідь та на тривалий період часу. Він містить основні шляхи та механізми досягнення цілей, встановлює

політику у сфері технологічний розвиток та маркетинг, вимоги до співробітників, запобігає приймати недалекоглядні рішення.

Важливим орієнтиром у досягненні поставленої мети є економічна політика господарства. Тобто це загальне керівництво для дій та рішень, спрямованих на досягнення цілей. Політика землеробства визначається заздалегідь і тривалий період. Він містить основні шляхи та механізми досягнення цілей, встановлює політику в галузі технологічного розвитку та маркетингу, вимоги до працівників, перешкоджає прийняттю недалекоглядних рішень.

Тому предмет внутрішньогосподарського контролю повинен загалом відбивати його сутність, призначення та завдання. Отже, предметом внутрішньогосподарського контролю у фермерських господарствах має бути забезпечення діяльності господарства відповідно до обраної господарської політики (зокрема бухгалтерської). Вона не може бути визначена без принципів та вимог, що виробляються практикою.

Для кожної суспільно-економічної формації характерні свої принципи управління, які залежать передусім її призначення.

Загальні принципи можна розглядати стосовно будь-якій системі суспільства, галузі господарства, підприємства тощо. Їх можна використовувати з організацією управління центрами відповідальності.

Кожна суспільно-економічна формація характеризується своїми принципами управління, які залежать, передусім, від призначення.

Узагальнюючи існуючі погляди авторів, які загалом не містять суттєвих відмінностей, принципи управління можна звести до двох груп - загальне та конкретне.

Не претендуючи на повноту та вичерпність розглянутих досліджень проблеми та безперечність всіх без винятку результатів, очевидно, є важливо для формування принципово нового погляду на важливу функцію системи управління – внутрішньогосподарський контроль.

Висновки до першого розділу

Загострення кризи у сільському господарстві країни призвело до необхідності докорінної зміни існуючої системи сільськогосподарського виробництва. Гостре питання, які форми господарства потрібні нашій країні. Поява ферм стало результатом пошуку виробничих структур, дозволяють використовувати найменш у промислових запасах.

Аналіз поточного положення справ призвів до наступного обґрунтованого висновку:

1. Сучасне сільське господарство є складною динамічною системою, в якій постійна зміна обсягу виробництва, асортименту, номенклатура, рівень технічного та організаційного управління виробництвом. Крім того, зовнішнє середовище постійно змінюється, впливаючи на відповідні діяльність цих фермерських господарств.

2. У процесі вивчення розмірів фермерських господарств необхідність використання запропонованої диференціації ферм за двома критеріями: кількість працівників, а також розмір доходу років з урахуванням їхньої спеціалізації. Є три типи ФГ: мікро, дрібні та великі ферми, за якими має вестися побудова бухгалтерського обліку.

3. Специфіка галузі і обсяг виробництва в господарстві обумовлюють необхідність прийняття максимально спрощеного варіанту побудови обліку. Ці вимоги в певній мірі навчаються в діючих документах, регламентуючих організацію бухгалтерського обліку в фермерських господарствах. Однак вони ще не отримали широкого впровадження в навчальну практику в господарствах фермерського типу.

4. На наш погляд, для визначення типів фермерських господарств доцільно використовувати наступні критерії: численність працівників та розмір виручки (доходу) за рік. При цьому ми розрізняємо три типу ферми: мікрогосподарства, малі та середні (великі).

5. Для мікрогосподарств пропонуємо використовувати просту форму

обліку, а для малих фермерських господарств пропонуємо вести бухгалтерський облік по спрощеному Плану рахунків для зарахування активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій малих підприємств. І, нарешті, вважаємо необхідним для середніх та великих господарств вести облік, використовувати звичайну форму обліку.

6. Внутрішній контроль у фермерських господарствах - це процес, спрямований на дотримання господарства і є результатом діяльності фермера по плануванню, організації, контролю діяльності господарства в цілому та окремих його підрозділів. Предмет внутрішньогосподарського контролю в фермерських господарствах повинен бути забезпечення діяльності господарства відповідно до обраної господарської політики (в тому числі і облікової). Він не може бути визначений без принципів і вимог, вироблених практикою.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І НАПРЯМИ ЇХ ПОКРАЩЕННЯ У ФЕРМЕРСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ «ПРОМІНЬ-47»

2.1. Фінансово-економічна характеристика ФГ «Промінь-47»

Фермерське господарство «Промінь-47» (далі ФГ «Промінь-47») створене в 1992 році. Свою діяльність здійснює на базі Статуту підприємства..

ФГ «Промінь-47» знаходиться в с. Богинівка Петропавлівського району (тепер Синельниківського району) Дніпропетровської області. Відстань від районного центру 100 кілометрів, від м. Дніпро – 120 км. Загальна площа сільськогосподарських земельних угідь складає 1192га, з яких 1192га становить рілля. Середньооблікова чисельність працівників складає 33 особи.

ФГ «Промінь-47» є комерційною організацією, метою якої є отримання прибутку.

Відповідальні за фінансово-господарську діяльність ФГ «Промінь-47»:

- керівник – Британ Оксана Миколаївна;
- головний бухгалтер – Лубенська Світлана Миколаївна.

Всі працівники господарства у організації працюють у відповідності штатного розпису, посадової інструкції, в межах якої встановлюються обов'язки працівників, їх права та відповідальності. Головний бухгалтер не є виключенням таких правил.

Кожна особа на досліджуваному підприємстві працює та виконує свої обов'язки згідно посадової інструкції. Головний бухгалтер не є виключенням. Саме посадова інструкція чітко регламентує права, обов'язки та відповідальність головного бухгалтера.

Форма обліку на підприємстві журнально-ордерна. Технологія ведення обліку та обробки облікової інформації здійснюється із застосуванням комп'ютерної техніки. Підприємство складає такі п'ять форм фінансової

звітності., тобто не скорочена форма звітності.

Проведення аналізу фінансового положення організації робиться з метою покращення формування обліку і підвищення ефективності її його застосування.

Власний капітал ферми, як ми вже визначили, створюється за рахунок особистих вкладів: майна або предметів (основних та робочий капітал); цінних паперів (акції, облігації, депозити); похідні - право користування природними ресурсами; товарний знак; готівка, валюта. Тобто ви можете зробити свій внесок у капітал як кошти та майно.

Фінансове становище і його аналіз господарства починаємо з дослідження майнового його складу за даними балансу і звіту про фін результати (табл. 2.1). У його складі виділяються оборотні і необоротні кошти.

Представимо ознаки оцінки майна ФГ «Промінь-47», які наведено в таблиці 2.1.

Зі зробленої оцінки активу балансу бачимо його майнову вартість, яка збільшилась за звітний рік в порівнянні з 2016 роком на 3523 тис. грн., тобто на 51,85%. Збільшення майна підприємства в 2020 році можна охарактеризувати позитивним явищем, адже підйом відбувся за рахунок росту власних засобів, а точніше за рахунок росту прибутку підприємства. Ріст валюти балансу може свідчити про розширення господарської діяльності підприємства. Зростання грошових коштів балансу пов'язане з ростом оборотних активів на 76,93%, та необоротних активів на 30,09%. Підприємство має «легку» структуру активів бо доля необоротних активів складає менш ніж 40% від всієї величини активів підприємства. Це свідчить про мобільність майна підприємства.

На кінець 2020р. питома вага необоротних активів знижується, а це значить, що їх оберт прискорений. На підприємстві за останні досліджуваний період збільшились на 11,29%, запаси, що може свідчити з одного боку про намагання підприємства збільшити свою стабільність, але також може

свідчити про те, що частина оборотних активів не була використана у виробництві. Також за останні п'ять років суттєво зменшилась дебіторська заборгованість (поточна) на 39,68%. Найбільш високу частку у оборотних активах мають оборотні виробничі фонди, які складають 53,87%.

Таблиця 2.1

Оцінка майна фермерського господарства «Промінь-47»

Види активів (майна)	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відно- шення у % 2020 р. до 2016 р.
Майно - усього	6795,0	8672,0	9460,0	8510,0	10318,0	151,85
Необоротні активи	3639,0	5504,0	6174,0	5126,0	4734,0	130,09
Основні засоби	3561,0	5486,0	6156,0	5108,0	4734,0	132,94
Оборотні активи	3156,0	3168,0	3286,0	3384,0	5584,0	176,93
Оборотні виробничі фонди	1293,0	1529,0	1867,0	2082,0	2895,0	223,90
Виробничі запаси	611,0	317,0	393,0	543,0	680,0	111,29
Фонди обігу	1863,0	1639,0	1419,0	1302,0	2678,0	143,75
Готова продукція і товари	773,0	676,0	782,0	607,0	1956,0	253,04
Поточна дебіторська заборгованість	426,0	76,0	280,0	132,0	257,0	60,33
Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	280,0	796,0	176,0	513,0	477,0	170,36
Інші оборотні активи	597,0	91,0	181,0	50,0	0	0

Джерелами фінансування господарської діяльності (зобов'язаннями товариства) є власні кошти та резерви, довгострокова та короткострокова заборгованість та кредиторська заборгованість. Узагальнено джерела фінансування, які поділяються на власні та позикові. Аналіз капіталу дає

можливість визначити перспективи підприємства в піднятті його рентабельності (табл. 2.2.).

Таблиця 2.2

Оцінка капіталу фермерського господарства «Промінь-47»

Види пасивів (капіталу)	2016р.	2017р..	2018..	2019р..	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
Капітал - усього	6795,0	8672,0	9460,0	8510,0	10318,0	151,85
Власний капітал	6439,0	7768,0	9283,0	7380,0	9940,0	154,37
Статутний капітал	8,1	8,1	8,1	8,1	13,0	162,5
Зобов'язання	356,0	904,0	177,0	1130,0	378,0	106,18
Поточні зобов'язання	356,0	904,0	177,0	1130,0	378,0	106,18
Кредиторська заборгованість	356,0	131,0	171,0	296,0	174,0	48,88

Аналізуючи загальний капітал ФГ «Промінь-47» можемо зробити висновок, що підприємство станом на кінець 2020 р. має загальний обсяг капіталу 10318,0 тис. грн., що на 3524 тис. більше ніж у 2016р., а саме виріс на 51,86 %. Зростання капіталу здійснилося шляхом додаткових внесків засновників у статутний капітал. Значне зменшення зобов'язань у 2009 році говорить про можливість існування фінансової стійкості підприємства.

Збільшення джерел формування майна підприємства відбулось за рахунок збільшення власного капіталу у 2020 р. на 2560 тис. грн. порівняно з попереднім роком, значного збільшення зобов'язань у 2019 р. на 953 тис. грн., відсутності довгострокових зобов'язань протягом останніх п'яти років.

В ході аналізу виявлено зменшення розмірів кредиторської заборгованості у 2020 році, що свідчить про погашення кредитів банку та

позик у строк. А це в свою чергу говорить про фінансову стійкість підприємства. Так, на кінець 2020 р. кредиторська заборгованість досягла меншого значення ніж у попередньому році.

В ході аналізу виявлено зменшення розмірів кредиторської заборгованості у 2020 році, що свідчить про погашення кредитів банку та позик у строк. Це говорить про грошову ліквідність організації. Так, на кінець 2020 р. кредиторська заборгованість досягла меншого значення ніж у попередньому році.

Таким чином, за період з 2016 по 2020 роки відмітимо наступні статуті організації, саме спостерігається покращення капітальної структури, про що говорить в першу чергу зменшення в межах фінансування організації дебіторської заборгованості, а отже підприємство характеризується відносною фінансовою стійкістю.

Виробничо-господарська діяльність та фінансовий стан підприємства багато в чому залежать від наявності та використання основних засобів. Продуктивність, отже, і результати діяльності підприємства, залежить від забезпеченості підприємства основними фондами та його раціонального використання.

Розглянути можливість оцінки руху та функціонального стану основних засобів у ФГ «Промінь-47» за допомогою додатку А.

Отже, дані додатку А свідчать про те, що аналізоване підприємство станом на 2020 рік має основні засоби вартістю 7282 тис. грн. За досліджуваний період ОЗ майже не змінювалась, однак порівняно з 2016 роком збільшилась на 2774 тис. грн. Тож робимо підсумок про збільшення придатності основних засобів підприємства на кінець 2020 р. порівняно з попередніми роками. Так, протягом періоду, що аналізується знос основних засобів значно зріс на кінець 2020 році і становив 2876 тис. грн., що на 1783 тис. грн. вище чим у 2016 році. Ця обставина свідчить про дійсну погрзу зменшення потужностей виробництва підприємства, якщо своєчасно не провести оновлення його основних засобів.

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства за звітний період необхідно порівняти доходи звітного періоду і витрати, понесені для одержання цих доходів. Дані про фінансові результати діяльності ФГ «Промінь-47» проаналізуємо в додатку Б.

Зазначимо, що протягом аналізуючого часу просліджується направленість до підвищення збуту товарів організації, що констатує зміна доходу від продажу.

Найбільший дохід від збуту товарів просліджується за останній 2020р. - 10641 тисяча гривень. Саме за цей звітний період показник збільшився на 5337 тис. грн. у порівнянні з 2013 роком. Зростання вартості реалізованої продукції протягом п'яти років пов'язане зі збільшенням обсягів реалізації та зниження собівартості продукції.

Загалом діяльність організації протягом 2016 - 2020 рр. можемо вважати позитивною, адже в результаті відбулося збільшення доходу. В 2020 році прибуток склав 882 тис. грн., що на 738 тис. грн. вище за попередній період та на 612 тис. грн. більше ніж у першому році дослідження.

Операційні витрати протягом усього періоду дослідження збільшились значними темпами. Так, у 2013 р. вони збільшились на 932 тис. грн. у порівнянні з 2016 р., а відносно до попереднього року зменшились на 14 тис. грн. Найменшого значення операційні витрати досягли у 2017 р.

Вивчення фінансового стану підприємства слід проводити також з визначення відповідності чи невідповідності джерел для формування запасів і витрат. При цьому можлива різна ступінь охоплення джерел. Фінансова стійкість підприємства характеризується системою фінансових коефіцієнтів. Вони розраховуються як співвідношення абсолютних показників активу і пасиву балансу. Дослідимо дані і розрахунки фінансової стійкості ФГ «Промінь-47» у додатку В.

Щоб побачити у капіталі підприємства частки обороту грошей використовують коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів. За даними додатку можна зробити висновок, що на кінець 2020 року він склав -

0,09, а це свідчить про те, що у підприємстві має сильно малі фінансові можливості. Коефіцієнт маневреності капіталу по закінченню 2020 р. значно збільшився, у порівнянні з 2016 роком, а саме на 2406. Це говорить про незначну залежність організації від зовнішнього фінансування.

Фінансовий стан підприємства можна оцінити з погляду його короткострокових та довгострокових перспектив. Критерієм оцінки фінансового стану підприємства у короткостроковій перспективі є його ліквідність та платоспроможність, тобто здатність повністю та своєчасно погасити короткострокові зобов'язання.

Таким чином, згідно з додатком Д, ми можемо зробити висновок, що відбулися суттєві зміни у ліквідності підприємства. Протягом 2016-2020 років показник абсолютної ліквідності значно змінився та перевищив норму, що свідчить про достатній залишок коштів, що є позитивним для підприємства, оскільки воно покриває свої поточні зобов'язання за рахунок коштів та їх еквівалентів. здатний покрити. . Однак на кінець 2019 року абсолютна позиція ліквідності відносно низька, але нижча за норму.

За весь період дослідження коефіцієнт покриття (загальна ліквідність) суттєво змінився та до кінця 2020 року збільшився на 66,63% порівняно з 2016 роком, що слід оцінювати позитивно. Це свідчить про адекватну оцінку платоспроможності підприємства, що характеризує, що це оборотний капітал адекватно покриває поточні зобов'язання.

За підсумками 2020 року проміжний коефіцієнт покриття знизився порівняно з 2018 роком, але при цьому збільшився на 40,03% порівняно з 2016 роком, а коефіцієнт оборотності оборотних коштів, навпаки, знизився на 0,2, порівняно з 2016, звітним роком. р.

У 2020 році коефіцієнт загальної платоспроможності збільшився порівняно з 2016 роком і склав 27,3, що свідчить про значне поліпшення ситуації на підприємстві за останній рік та здатність погашати зобов'язання за рахунок чистих оборотних активів, що свідчить про те, що

У 2020 році значно збільшилася оборотність оборотних коштів та

скоротилася тривалість одного обороту оборотних коштів, що можна оцінити позитивно, оскільки прискорення оборотності призведе до швидкого вивільнення ресурсів, вкладених у активи. конвертуються в реальні гроші та прискорюють оборот активів наприкінці обороту. тим краще та ефективніше вони використовуються.

Коефіцієнт завантаження оборотних засобів характеризує кількість оборотних засобів на 1 карбованець. продані товари. Протягом досліджуваного періоду цей показник знижується, що є позитивною тенденцією, тому що на 1 гривню доводиться менше оборотних коштів. Продукти продані, вони добре споживаються.

Отже, зменшення оборотних засобів для підприємства призвело до збільшення коефіцієнта оборотності, а збільшення виручки справило позитивний вплив і цим забезпечило зростання коефіцієнта оборотності. Зростання продажів у 2020 році порівняно з 2016 роком збільшилося на 4 027 тис. грн. сталося внаслідок інтенсивного використання оборотних коштів.

Підприємницька діяльність завжди здійснюється у певних економічних умовах, і тому керівник підприємства здатний адекватно оцінити ці умови, визначити напрямки можливих змін, адаптувати свій бізнес до цих умов та скористатися своїми унікальними можливостями. може бути успішним лише у тому випадку, якщо він може максимізувати.

Ефективність та раціональність використання оборотних засобів можна визначити за допомогою показників оборотних засобів, що характеризують господарську діяльність підприємства. Метою даного аналізу є визначення факторів, що призводять до зміни інвестицій, а також можливість виведення коштів із зовнішньої торгівлі. З фінансової точки зору підприємницька діяльність проявляється насамперед у швидкості обігу її коштів. Його аналіз полягає у вивченні рівнів та динаміки багатогранних показників фінансового обороту, що є відносними показниками фінансової діяльності господарюючого суб'єкта.

Отже, щоб приймати ефективні рішення та впливати на середовище, в

якому має працювати підприємство, воно має шукати найкраще співвідношення між набором економічних ресурсів та обсягом економічних вигод, які отримують з використанням цих ресурсів. Оцінка господарської діяльності є основою для прийняття раціональних та раціональних рішень про обсяг та об'єкти використання ресурсів.

Кожна компанія сама вирішує, що робити, для кого робити і як робити. Розрахунок показників ділової активності підприємства дозволяє визначити місце та престиж підприємства на фінансовому ринку, рівень ефективності використання фінансових ресурсів (додаток Ж). Найбільш ефективно підприємство працювало у 2020 році, оскільки чистий прибуток від реалізації продукції склав 8446,0 тис. грн. У 2016 році вона значно зменшилася, але до кінця 2020 року збільшилася до 4026 тис. грн. Це свідчить про збільшення виробництва для підприємства.

Високий рівень ділової активності підприємства відбивається, насамперед, у прискоренні оборотності капіталу підприємства.

На високий рівень ділової активності підприємства вказує, перш за все, прискорення оборотності капіталу підприємства, у 2020 р. становив 0,8, що на 0,21 більше в порівнянні з 2016 р. Такі зміни свідчать про ефективність вкладення фінансових ресурсів у формування активів. Звичайно, це пояснюється збільшенням обсягу виручки від реалізації, ефективністю системи управління активами. У 2018-2019 рр. коефіцієнт обертання власного капіталу був занижений, що було безпосередньо наслідком кризових явищ, які спіткали підприємство у попередніх роках.

Таким чином, у 2020 р. ділова активність організації трішки зросла відносно попереднього періоду. Відбулося покращення позиції ФГ «Промінь-47» на відповідному сегменті ринку, оскільки збільшилось виробництво продукції та зросла виручка від реалізації, зменшилась тривалість обороту продукції та капіталу.

Проаналізувавши динаміку зміни інтегрованого показника фінансового стану ФГ «Промінь-47» протягом 2016 – 2020рр. (додаток К), можна зробити

висновок, що відбулись позитивні зміни у фінансового стану підприємства на кінець 2020 р. Інтегрований показник фінансового стану зріс у звітному році до 7,43, а у 2019 році він склав лише 4,75. Фінансовий стан підприємства на кінець 2020 року покращився за рахунок збільшення реалізації продукції, розширення сфери господарювання, зменшення короткострокових зобов'язань, значного росту рентабельності активів та капіталу.

Отже, підприємство достатньо забезпечене основними та оборотними ресурсами, ефективно їх використовує та отримує прибутки для нарощування процесу виробництва та здійснення ефективної соціальної політики.

2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка основних засад облікової політики підприємства

Організація роботи бухгалтерської служби здійснюється керівництвом підприємства міста і передбачає визначення правий і обов'язків головного бухгалтера, підпорядкованих йому працівників бухгалтерії, визначає структуру бухгалтерської служби, місце у система управління та взаємодія коїться з іншими підрозділами підприємства.

Необхідність створення бухгалтерської служби як окремого підрозділу підприємства з юридичного погляду обумовлена двома причинами. По-перше, без урахування, з реєстрації до офіційної ліквідації, підприємство немає права на існування. По-друге, бухгалтерська служба є підрозділом, який має слідкувати за дотриманням чинного законодавства: господарського, податкового, трудового та ін., оскільки відображення у бухгалтерському обліку підлягають лише законні господарські операції.

Бухгалтерська служба, очолювана головним бухгалтером, є одним з провідних підрозділів структури управління підприємства, що забезпечує формування повної та достовірної інформації про результати діяльності та майновий стан підприємства, необхідної для прийняття ефективних рішень,

контроль за використанням матеріальних, трудових, фінансових ресурсів та запобігання негативним явищам у господарської діяльності

Організація бухгалтерського обліку для підприємства залежить від великої кількості чинників, як-от форма власності, організаційно-правове становище підприємства, обсяги діяльності, чисельність працівників.

Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами законних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання первинних документів для бухгалтерського обліку.

Організація бухгалтерського обліку в радгоспі «Промінь-47», як і всіх підприємствах, багато в чому залежить від організації роботи бухгалтерської служби. Чисельність працівників підприємства, у тому числі бухгалтерської служби, затверджується відповідно до статуту власника підприємства або уповноваженого органу управління.

Розрахуємо оптимальну кількість працівників бухгалтерії для ФГ «Промінь-47»:

$$Ч = (9032 / 3016) * 1,15 * 1,3 = 4 \text{ особи.}$$

Цей розрахунок свідчить про те, що у бухгалтерії в ФГ «Промінь-47» працює оптимальна кількість працівників, оскільки бухгалтерський апарат на підприємстві складається з чотирьох осіб:

- головний бухгалтер - Лубенська Світлана Миколаївна, яка відповідно до посадової інструкції забезпечує дотримання встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, своєчасно складає та здає бухгалтерську звітність, організує контроль за відображенням усіх господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, організує роботу бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій. Вимагає від підрозділів, служб та співробітників забезпечити суворе дотримання порядку оформлення та надання первинних документів у бухгалтерію.

- бухгалтер із заробітної плати, здійснює нарахування заробітної плати працівникам, контролює витрачання фонду оплати праці, веде на підставі відомостей про виплату заробітної плати працівникам підприємства, веде на підставі відомостей про виплату заробітної плати працівникам, контролює дотримання касової дисципліни, розрахунки з підзвітними особами.

- бухгалтер товарних операцій, який здійснює приймання, перевірку, бухгалтерське вивчення звітів матеріально-відповідальних осіб підприємств роздрібною торгівлі, облік руху товарів, відображення результатів інвентаризації. Ведить облік розрахунків із клієнтами, документуючи та відображаючи в інформації. Підготовка рахунків-фактури для отримання товарів. Коректно відображати у картотеці для покупців всі операції, пов'язані з рухом товарів та розрахунками. Забезпечити достовірність даних про дебіторську та кредиторську заборгованість перед клієнтами. Проведення банківських виписок у складській програмі з контрагентів для основного підприємства. Готувати податкові накладні на час надходження коштів на розрахунковий рахунок.

- бухгалтер з обліку собівартості продукції - самостійно та в повному обсязі веде облік необоротних активів, запасів, грошових коштів, розрахунків та іншого майна, власного капіталу та зобов'язань, доходів та витрат за формою бухгалтерського обліку, прийнятої на підприємстві відповідно до єдиних методологічних основ бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей підприємства та технології обробки даних. Бере участь в інвентаризації майна та пасивів, оформленні матеріалів про нестачу та відшкодування збитків від недостачі, розкрадань та псування майна підприємства, у перевірці стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділах та інших відокремлених підрозділах підприємства. Забезпечує повне та достовірне відображення інформації, що міститься у первинних документах за рахунками бухгалтерського обліку.

Модель організації бухгалтерського обліку у фермерському господарстві «Промінь-47» представлена на рис. 2.1.

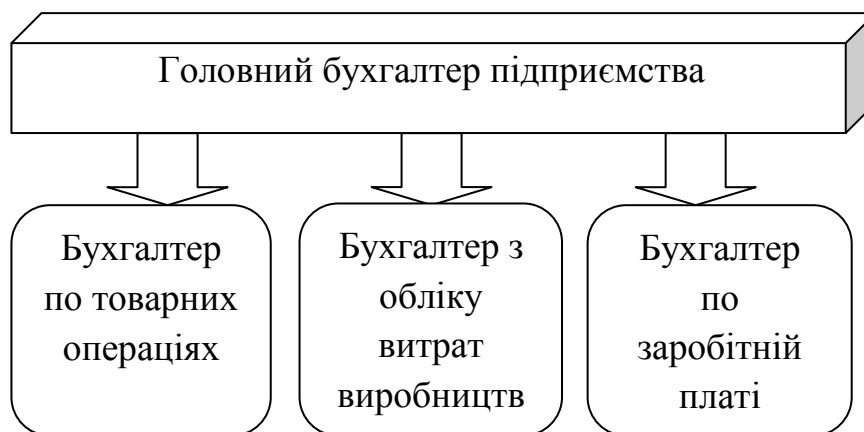

Рис. 2.1. Лінійна організація бухгалтерії ФГ «Промінь-47»

В ФГ «Промінь-47» лінійна структура управління – керівництво акцією здійснює один керівник, який приймає рішення з усіх питань, який відповідає за результати діяльності. З боку керівника розробляються основні цілі, контроль, організація та координація дій спеціалістів. Бухгалтерський облік у господарстві «Промінь-47» централізований, тобто збирається вся маса документів та ведеться робота, пов'язана із синтетичним та аналітичним обліком господарських операцій. У компанії працює чотири бухгалтери, обов'язки касира виконує сумісник із розрахунку заробітної плати.

Організація бухгалтерського обліку у фермерському господарстві «Промінь-47» є системою прийомів, заходів, що забезпечують його оптимальне функціонування та розвиток відповідно до цілей, завдань та призначення.

Головний бухгалтер у ФГ «Промінь-47» відповідає за правильність ведення бухгалтерського обліку, своєчасність перевірок, ревізій, достовірність бухгалтерської звітності.

Залежно від підпорядкованості бухгалтерів та отримання розпоряджень від головного бухгалтера розрізняють три види організаційної структури бухгалтерської служби: лінійну, лінійно-масштабну, комбіновану.

Технологія обліку та обробки облікової інформації здійснюється за допомогою комп'ютерної техніки.

Фермерське господарство «Промінь-47» є платником фіксованого сільськогосподарського податку та податку на додану вартість. Форма обліку для підприємства змішана: журнально-ордерна, з допомогою елементів автоматизації (М.Е.Doc і Microsoft Excel).

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: «Облікова політика – це сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності, тобто вибір підприємства певних та конкретних методів, форм та прийомів ведення бухгалтерського обліку, виходячи з чинних положень та особливостей діяльності підприємства» [23].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановив правила організації та ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської звітності, а також дав можливість підприємствам самостійно приймати рішення про встановлення облікової політики виходячи з особливостей своєї господарської діяльності, керуючись основними принципами бухгалтерського обліку та фінансової звітності. складання звітів

Таким чином, ФГ «Промінь-47» було надано право самостійно визначати облікову політику та організовувати бухгалтерський облік.

Документом, у якому фіксуються положення облікової політики, є наказ.

За принципом системності у ФГ «Промінь-47» постійно рік у рік застосовується обрана облікова політика.

Для підготовки фінансової звітності керівництво підприємства має сформувати облікову політику, тобто вибрати облікову політику, методи та процедури, які можуть відображати фінансове становище та результати діяльності підприємства та забезпечувати сумісність фінансової звітності.

Послідовне виконання підприємством прийнятої облікової політики є одним із найважливіших завдань бухгалтерського обліку. Тому відповідно до принципу системності ФГ «Промінь-47» постійно рік у рік застосовує обрану облікову політику.

Тому ми вважаємо, що облікова політика підприємства є не лише номінальним визначенням основних засад бухгалтерського обліку, а й важливою складовою господарської практики. що зумовлено вимогами цього та має здійснюватися на основі загальнонаукових та приватних принципів обліку, актуальність яких ми показали.

Підвищення ефективності бухгалтерського обліку багато в чому залежить від оптимальної організації бухгалтерської служби.

Отже, бухгалтерський облік для підприємства неможливий без бухгалтерської служби, очолюваної головним бухгалтером. Щодо облікової політики, то основна мета та головне призначення затвердженої облікової політики лежить в максимально прийнятному відбитті діяльність підприємства, формувати про нього повну, об'єктивну та достовірну інформацію, корисну для прийняття ефективних господарських рішень.

У ході дослідження в організації роботи бухгалтерської служби у фермерському господарстві «Промінь-47» було виявлено деякі недоліки, такі як: відсутність графіка документообігу; відсутність положень про оплату праці; у бухгалтерії три комп'ютери, що є дуже добре, але один із них застарілий і працює з перебоями, тож було б доцільно його переналаштувати, а ще краще купити новий.

2.3. Організація первинного, синтетичного та аналітичного обліку в фермерському господарстві

Первинний облік у фермерському господарстві «Промінь-47» здійснюється на підставі первинних документів.

Жодна господарська операція може бути відбита у бухгалтерському обліку без належного оформлення відповідного первинного документа. Це метод первинного спостереження за господарськими операціями та обов'язкова умова їхнього бухгалтерського відображення. Правильність

показників обліку та звітності багато в чому залежить від своєчасності підготовки та якості документів.

Первинні документи використовуються при аналізі господарської діяльності, для фінансового контролю та перевірки документації, що проводиться органами компетентних міністерств з метою перевірки законності операцій та дотримання фінансової дисципліни. У процесі оформлення та оформлення первинних документів здійснюється контроль за дотриманням платіжної, розрахункової та кредитної дисципліни, що дозволяє не допускати перевитрати матеріальних, фінансових та трудових ресурсів.

Первинні документи фіксують факти здійснення господарських операцій. Вони складаються при проведенні операцій, а якщо це неможливо, то одразу після її закінчення. Для юридичної доказовості первинні документи повинні містити обов'язкові реквізити: назву форми документа, дату і місце складання, назву господарства, яким складено документ, зміст, обсяг та одиницю виміру господарської операції, особистий підпис учасника операції чи відповідальної особи.

Касові операції у фермерському господарстві «Промінь-47» майже відсутні. Переважають безготівкові розрахунки. За допомогою переважно безготівкових розрахунків здійснюються операції щодо закупівель насінневих матеріалів, засобів захисту рослин, добрива тощо, а також здійснюються операції щодо нарахувань на оплату праці. Кошти від реалізації товарної продукції також надходять на розрахунковий рахунок фермерського господарства. Розрахунки щодо придбання палива, виплати заробітної плати та деякі інші потребують касових операцій.

Для обліку касових операцій застосовують наступні первинні документи: Прибутковий і Видатковий касові ордери, Журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів, Касову книгу, об'яву на внесення готівки, грошовий чек тощо, для безготівкових розрахунків – Платіжне доручення, розрахунковий чек, виписку банку.

Для обліку основних засобів при проведенні інвентаризації складають Інвентаризаційний опис основних засобів.

Для обліку виробничих запасів (палива) використовують наступні первинні документи: довіреність, журнал реєстрації довіреностей, прибуткову накладну, видаткову накладну, акт списання матеріалів, товарно-транспортна накладна, звіт про рух пального і мастила тощо.

Для обліку готової продукції використовують реєстр відправки зерна та іншої продукції з поля, Щоденник надходження сільськогосподарської продукції тощо.

Для обліку праці і її оплати використовують наступні первинні документи: особову картку, таблиць обліку використання робочого часу, обліковий лист праці і виконаних робіт тощо.

Оприбуткування урожаю зернових відображається у реєстрі відправки зерна з поля, реєстрі приймання зерна та іншої продукції, путівках на вивезення продукції чи талонах. Урожай овочів відображуються у Щоденнику надходження сільськогосподарської продукції.

При реалізації продукції сільського господарства первинними документами виступають: товарно-транспортна накладна; приймальні квитанції.

Журнал-ордер №1 з обліку касових операцій за рахунком «Готівка» та Відомість 1.1 с.-г. Записи у «Журналі-ордері» та «Відомостях» виробляються виходячи з звітів касира, у яких кожному рахунку присвоюється відповідний рахунок. Рахунок № 31 «Рахунки в банках» призначений для обліку наявності та руху коштів на банківських рахунках, які можуть бути використані для поточних операцій. Облік операцій за рахунками № 31 «Рахунки в банках» ведеться у Журналі-ордері № 1 с.-г. та даних № 1.2 с.-г.,

Дебіторська заборгованість враховується у № 3 А с.-г. Журнал-ордер. Аналітичні розрахунки у цьому реєстрі проводяться за кожною окремо декларованою сумою лінійно-позиційного методу обліку.

Для обліку дебіторської заборгованості (крім розрахунків із покупцями

та замовниками та розрахунків із бухгалтерами) використовується журнал-ордер № 3-Б сільського господарства. 63-Журнал-ордер № 3 покладено на облік рахунків, що відображаються на рахунку "Розрахунки з постачальниками та підрядниками". та Реєстру розрахункових операцій з постачальниками (підрядниками) № 3.3 п.-г.

Синтетичний облік за рахунками 10, 11, 12, 13, 15 ведеться у журналі-ордері № 4 А с.-г. Записи за кредитом рахунків 10, 11, 12 виробляються виходячи з первинних документів «Акт про списання основних засобів».

Відомості про наявність та рух матеріальних цінностей у грошах по об'єктах зберігання (матеріально-відповідальним особам) узагальнюються за один місяць у розрізі синтетичних рахунків (субрахунків) у журналі-ордері № 5А поточного року; у поєднанні із відомістю.

Журнал-ордер №5 сільського господарства з обліку операцій за рахунками №65 «Страхові виплати», Зведена відомість №5.1 сільського господарства. розрахунок та розподіл заробітної плати та відрахувань по об'єктах госпрозрахунку та звітності сільського господарства № 5.4.-г. Аналітичний облік на рахунку №65 "Страхові розрахунки".

Використовувати Журнал-ордер №5 у селі для обліку собівартості продукції. Журнал-ордер №5 с.-г. призначений для відображення кредитового обороту з виробництва товарів, робіт та послуг (списання за релевантних споживачів)

Для обліку операційних витрат використовується Сільськогосподарський журнал Наказ 5 Р, де операції відображаються на рахунках: 90 «Собовартість реалізації», 94 «Інші операційні витрати», 95 «Фінансові витрати», 96. Від участі у капіталі. збитки», 97 «Інші витрати», 98 «Податок з прибутку».

Для обліку формування доходів та результатів діяльності використовується порядок журналу сільськогосподарського використання № 6, у якому враховуються рахунки 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», 70 «Виручка від реалізації», 71 «Інші операційні доходи»,

72 "Доходи від капіталу", 73 "Інші фінансові доходи", 74 "Інші доходи", 79 "Фінансові результати".

Синтетичний розрахунок власного капіталу та резерву пасивів здійснюється в журналі-ордері № 7 у с.-г. Цей журнал-ордер має окремі розділи за кожним синтетичним рахунком, у яких кредитові обороти відбиваються у кореспонденції з дебетом відповідних рахунків.

2.4. Вдосконалення організації і методики бухгалтерського обліку досліджуваного підприємства

Проблема створення ефективної системи обліку фермерських господарств стає актуальною на сьогоднішній день та низка економістів працюють над її вирішенням.

В свою чергу, ми дійшли висновку і пропонуємо у фермерському господарству «Промінь-47» застосовувати просту форму обліку (основний реєстр якої буде «Книга обліку доходів і витрат»). За такої форми облік буде передбачати нагромадження даних відповідно до підприємством без використання подвійного запису.

На рис. 2.2. представлено запропоновану загальну схему обліку для ФГ «Промінь-47».

«Журнал реєстрацій господарських операцій» в ФГ «Промінь-47» при запропонованій системі буде виступати головним реєстром бухгалтерського обліку, в який будуть занесені всі господарські процеси. Його використання зменшить витрати на виконання облікових операцій та значно підвищить чіткість обліку на підприємстві, що в свою чергу посилить систематичність та безперервність. Приведена інформація в такому реєстрі дасть змогу визначити фінансовий результат, а це оптимізує роботу підприємства. Дана методика визначення економічного результату діяльності не вимагає

додаткових зусиль і саме головне не висуває необхідності для ведення обліку за допомогою синтетичних рахунків.

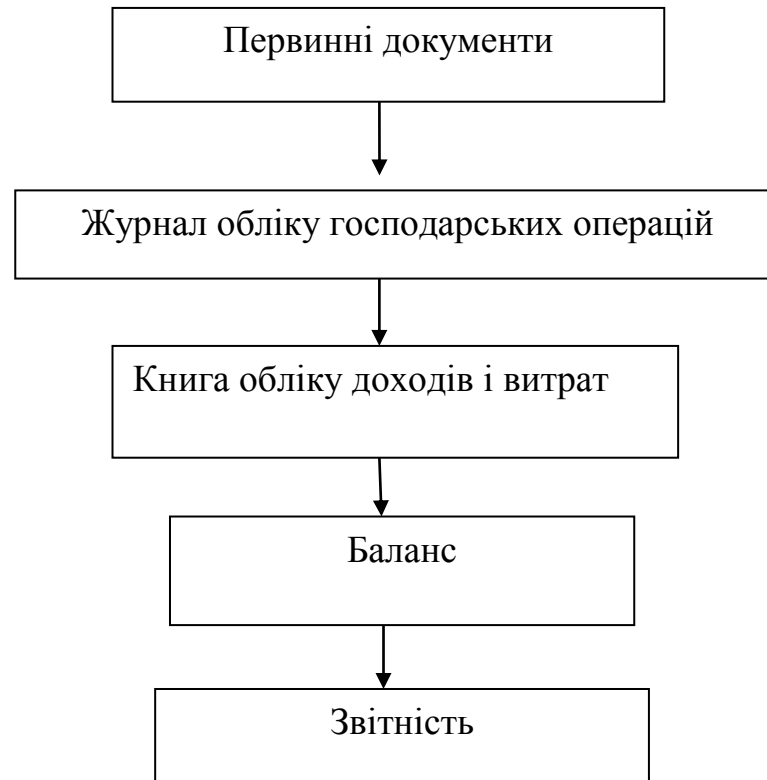

Рис. 2.2. Рекомендована загальна схема бухгалтерського обліку фермерського господарства «Промінь-47»

У Книзі обліку доходів і витрат будуть відображатись хронологія даних первинних документів за здійсненими видами доходів і витрат. А от наявність засобів або їх джерел утворення фіксуватись не будуть. Також за потреби форму Книги можна доповнити необхідними графами чи скоротити в межах власного виробництва або для управлінських потреб.

Сучасні потреби у можливості безбар'єрної розробки облікової політики для суб'єктів господарювання рівні пов'язані перш за все з можливими варіативними обліковими системами, що мають державне регулювання. Ви можете вибрати кращого бухгалтера із запропонованих бухгалтерів та організувати його відповідним чином. Потім ви можете перейти із реєстру, щоб стати активним учасником, який може проводити бізнес-операції.

Компанія має право самостійно визначати параметри та напрями облікової політики; самостійно обирати формат обліку як систему обліку та спосіб відображення інформації, що відповідає всім ознакам господарської діяльності за наявності технологій обробки облікових даних; можлива розробка систем та форм звітності щодо контролю господарських операцій, необхідних для цілей бухгалтерського обліку, що визначають форму права підпису працівника на облікових документах; можливість встановлення правил та технологій документообігу, системи обліку та обліку обробки облікової інформації; необхідність закріплення за філією або іншим відокремленим підрозділом окремого балансу, який зобов'язаний вести бухгалтерський облік, що відображає показники річної бухгалтерської звітності підприємства, та обирати форму бухгалтерського обліку.

Процес ухвалення політичних рішень дуже складний. Правильне формування мети підприємства потребує вибору методів обліку та відповідного розподілу всіх обов'язків між працівниками підприємства. Також слід зазначити, що від успішного вибору облікової політики залежить успіх управління бізнесом і успішний вибір стратегії розвитку на майбутнє. (рис. 2.3.).

Раціональна та ефективна система обліку забезпечує вироблення якісної інформації за всіма напрямками та поточним станом компанії, яка може бути використана для оцінки існуючого становища організації бізнесу, ефективності господарської діяльності та для прийняття на її основі управлінських рішень. Керувати своєю конкурентоспроможністю. Крім того, обрані методи розподілу витрат, амортизації матеріальних активів, оцінки виснажених запасів, визначення розміру резерву за сумнівними боргами тощо, які безпосередньо впливають на собівартість продукції, такі як сума витрат, валовий прибуток.

Рис. 2.3. Вплив організації бухгалтерського обліку у ФГ «Промінь-47»

Методологічна частина передбачає вибір системи певних методів та прийомів документування, інвентаризації, використання синтетичних та аналітичних рахунків, застосування методу подвійного запису, оцінки активів та пасивів, розрахунку, балансу та узагальнення про бухгалтерські дані на звітну дату (рис. 2.4.).

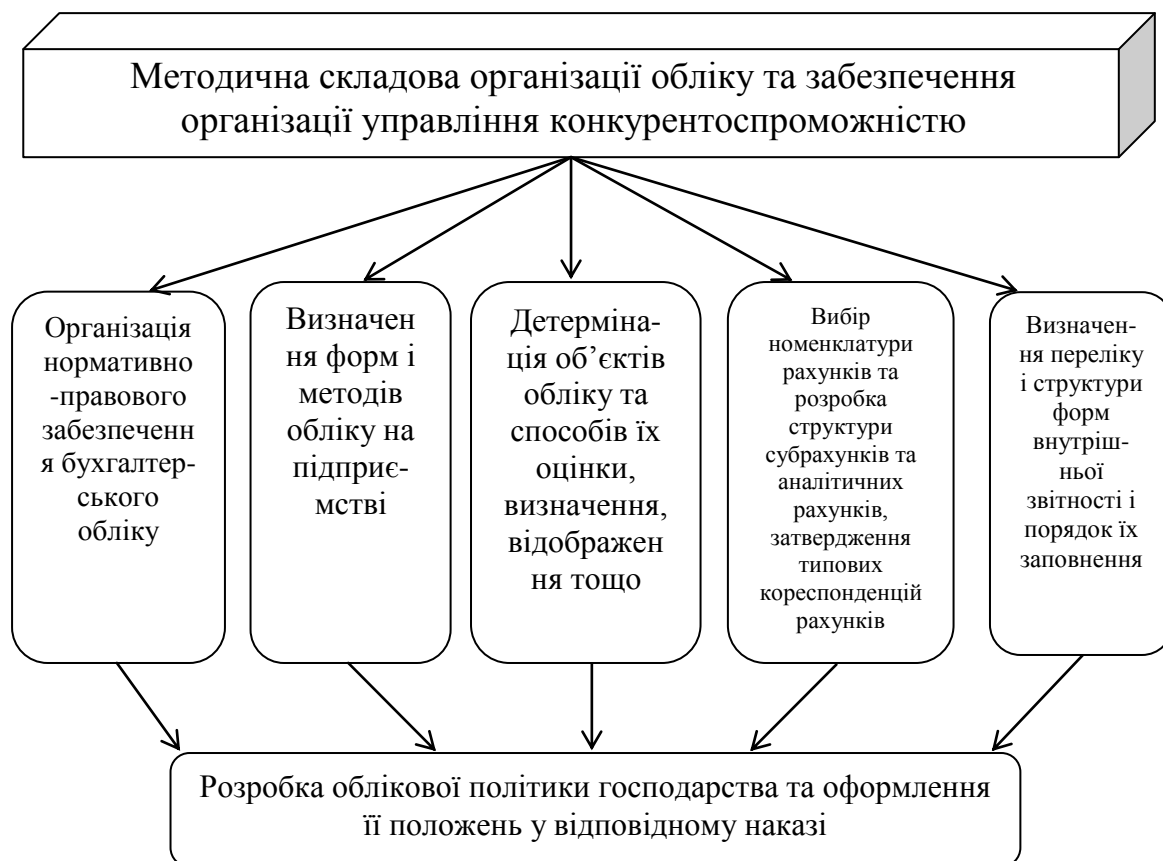

Рис.2.4. Рекомендована частина методики організації облікової системи методична частина організації облікового процесу для ФГ «Промінь-47»

Насправді методологічна складова організації бухгалтерського обліку залежить від розробки облікової політики та належного виконання її положень. Облікова політика підприємства – це документ, який має враховувати вимоги державного регулювання, методологічні засади ведення бухгалтерського обліку та позицію суб'єктів господарювання щодо їх дотримання. Не менш важливою є й технічна складова організації облікового процесу господарства «Промінь-47», що забезпечує своєчасне отримання якісної облікової інформації (рис. 2.5).

Технічний етап організації обліку складається з вибору способу обробки облікових даних із використанням тієї чи іншої технології (ручний або комп'ютерний режим); підготовка переліку облікових записів та їх форм для ручного оброблення інформації, переліку комп'ютерних програм для бухгалтерського обліку - автоматизованого ведення бухгалтерського обліку;

встановлення порядку внесення записів до реєстру та передачі даних до реєстру, а також надання даних, отриманих у системі електронного обліку

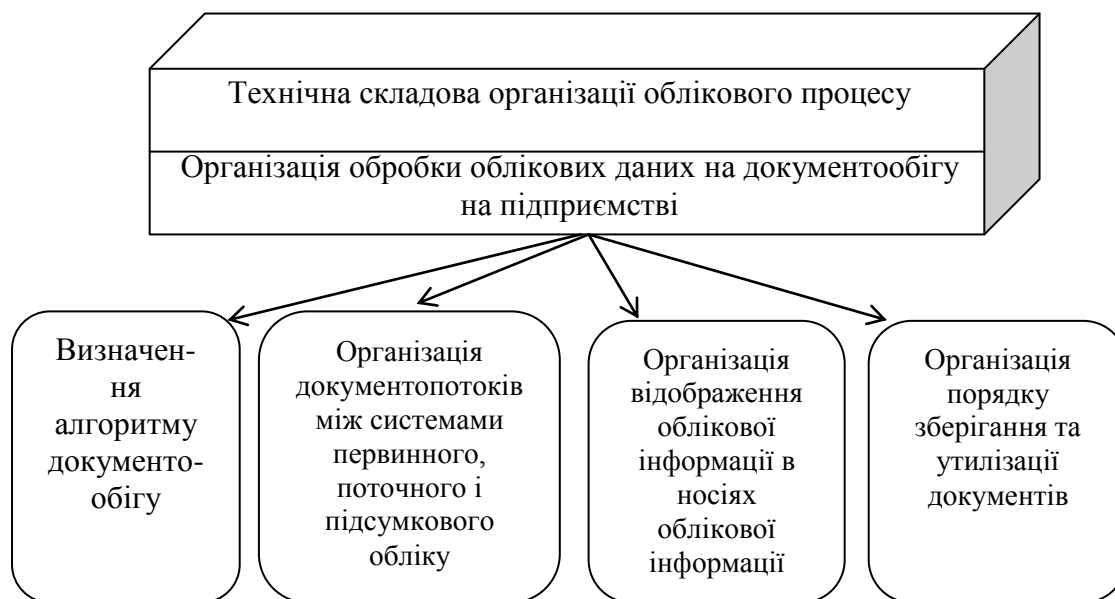

Рис. 2.5. Запропоновані головні елементи технічного етапу організації бухгалтерського обліку для ФГ «Промінь-47»

Якщо організуються перший і другий етапи, то третій етап - це організація роботи апарату обліку, або, іншими словами, організація бухгалтерської служби, яка потрібна для виконання цієї роботи (рис. 2.6).

Кількість завдань облікової політики дуже велика. У тому числі питання бухгалтерського обліку. Тому ми запропонували розділити інформаційне навантаження між Положенням про облікову політику та Положення про організацію бухгалтерського обліку. Пропонується включити до першого тексту лише вибір методу обліку кожного активу із запропонованих законом, що залежить виключно від специфіки діяльності даного підприємства (опис та розмежування товарно-матеріальних цінностей). резерв по сумнівним боргам).

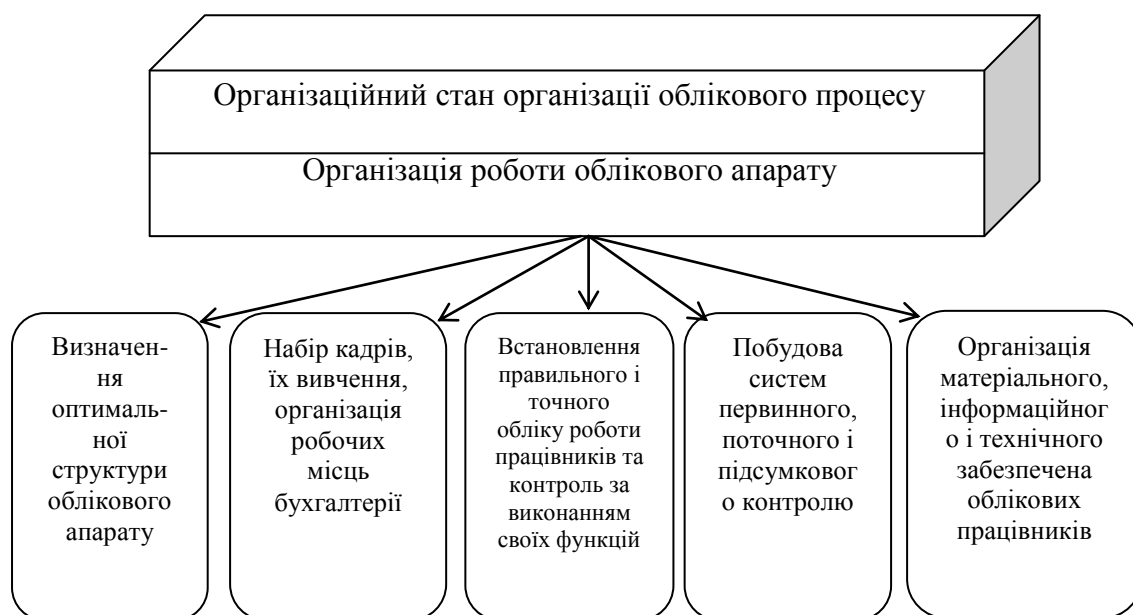

Рис. 2.6. Запропоновані складові організаційного етапу організації облікового процесу для ФГ «Промінь-47»

Що ж до другого, він повинен охоплювати інші питання, пов'язані лише з організацією обліку, тобто. форми організації, розвиток форм та форматів обліку.

Організаційний підхід Положення про облікову політику має передбачати вибір методів оцінки об'єктів та елементів обліку в компанії - організаційних форм, способів ведення, плану рахунків тощо. буд. включені до положення про організацію бухгалтерського обліку підприємства.

В результаті облікова політика стала інструментом управління підприємством у поточному стані, на основі якого підприємство здійснює свою фінансово-господарську діяльність та податкове планування, що сприяє зниженню податкового навантаження та оперативному управлінські рішення.

Висновки до другого розділу

Постановка системи обліку діяльності фермерських господарств включає знання та застосування необхідних специфічних категорій, методів та прийомів:

1. Дослідження проводилось на базі ФГ «Промінь-47» за 2016-2020 роки. Підприємство знаходиться в Дніпропетровській області Синельниківського (раніше, Петропавлівського району) с. Богинівка. ФГ «Промінь-47» займається виробництвом сільськогосподарської продукції, а саме: виробництво озимої пшениці, соняшника, ячменю, кукурудзи, картоплі та інших сільськогосподарських культур.

Як свідчать дані підприємство є доволі стабільним, так як за період дослідження 2016-2020 роки дане підприємство мало найвищий рейтинг фінансового стану.

2. На підприємстві за організацію обліку відповідає керівник підприємства. Як наслідок створено бухгалтерську службу в кількості 4 осіб. Ні підприємстві облік ведеться у відповідності законодавства України та відповідно до ПБО. Форма обліку журнально-ордерна. Облік ведеться згідно норм і положень, які передбачено в «Наказі про облікову політику» №3 від 17.03.2011р. Недоліком є те, що відсутній графік документообігу.

3. Документи які є підтвердженням здійснення операцій називається первинними. Документи складаються в час здійснення операцій, а якщо це неможливо, то одразу після її закінчення. Як юридичні докази первинні документи повинні містити обов'язкові реквізити: найменування форми документа, дату і місце укладання, найменування господарства, що склало документ, зміст, розмір та одиницю господарського договору; особистий підпис сторони правочину або відповідальної особи.

4. Після вивчення організації бухгалтерського обліку на підприємстві були виявлені недоліки в обліковій політиці, документообігу підприємства, що свідчать про необхідність вдосконалення.

Нами запропоновані шляхи вдосконалення облікової політики, що включають методи реструктуризації існуючої політики, наповнення її змістом новими аспектами організації обліку. Запропоновано шляхи оптимальної організації документообігу на підприємстві. З метою оптимізації документообігу розробили моніторинг документообігу досліджуваного підприємства, оскільки він був виявлено при попередньому вивченні бухгалтерської інформації.

Було запропоновано розглянути кілька способів підвищення ефективності та продуктивності апарату обліку у вже створених умовах.

РОЗДІЛ 3. СТАН ТА НАПРЯМИ ПОЛПШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМТВА

3.1. Стан організації внутрішнього контролю у фермерському господарстві «Промінь-47»

Бухгалтерський облік у ФГ «Промінь-47» є основним джерелом оперативної та об'єктивної інформації про розвиток виробництва та виконання господарських операцій. Його розмір і рівень точності визначаються метою господарювання, потребами виробництва, економічною доцільністю. Бухгалтерський облік дозволяє фермі аналізувати її стан, визначати рівень собівартості продукції і на валового доходу як у економіці загалом, і у окремих галузях. Дані бухгалтерського обліку дозволяють підготувати фінансову звітність та допомагають виявити слабкі місця у виробничій діяльності, визначити підходи до вирішення управлінських завдань.

Слід зазначити, що метою будь-якого підприємства, у тому числі і «Промінь-47», не має бути створення системи управління, а також системи, яка повністю гарантує відсутність відхилень, помилок та неефективності у роботі. виявляти та усувати, сприяючи підвищенню ефективності роботи економіки загалом.

Основні поточні та перспективні завдання внутрішнього контролю у ФГ «Промінь-47» визначає керівник. Вони полягають у здійсненні постійного контролю за дотриманням Статут господарства та статутні документи, стан та рух майна, раціональні реальне використання земель, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Завдання внутрішнього контролю у ФГ «Промінь-47», крім тих, де він застосовується самоконтроль, полягають у здійсненні контролю за своєчасним та правильним проведенням матеріальних цінностей; дотримання

норм висіву насіння, витрата засоби захисту, добрива, підживлення; стан складу, його охорона вимірювальні прилади; стан аналітичного обліку на складах; зберігання готівки ефективність та відповідність цільовому використанню коштів; запобігання виникненню виробничі витрати; стан розрахунків з покупцями та постачальниками, наявність прострочені платежі за розрахунковими та банківськими кредитами; використовуючи стандартні форми первинних документи щодо стану їх виконання; дотримання документообігу економіки.

Список завдань можна змінити з урахуванням спеціалізації господарства та інших особливостей. Виходячи з поставлених завдань, внутрішній контроль має бути ефективним, що зростає за рахунок вмілого поєднання різних форм, методів та прийомів контролю.

Внутрішній контроль у господарствах, які не мають відповідних структур підрозділів та у більшості з яких немає бухгалтерів, залишається проблемним і спірним питанням. Незважаючи на розмір ФГ «Промінь-47», внутрішній контроль обов'язково здійснюється главою господарства та членами його сім'ї, які відповідно до Статут є членами господарства. Такий вид контролю називається самоконтролем.

Так як голова ФГ «Промінь-47» є власником та керівником, то він має різні форми прояву у господарстві, а саме: бере безпосередню участь у виробничому процесі (участь у посіві основних сільськогосподарських культур, внесення добрива, збирання врожаю, вибір каналів та термінів реалізації тощо). Тому, фермер має можливість частково контролювати витрати на вирощування сільськогосподарських господарські культури, що безпосередньо впливають на рівень собівартості; організовує складське господарство, тому в керівника є можливість прямого контролю умов зберігання основних виробничих запасів та продукції; обсягів реалізації продукції тощо; самостійно визначає постачальників основних ресурсів виробництва, а також терміни, види та канали збуту продукції, має можливість контролювати виручку від продажів.

У ФГ «Промінь-47» зовнішнє управління зазвичай полягає у закріпленні відповідними органами своєчасного подання фінансової та статистичної звітності, за затвердженою формою, наявність усіх необхідних показників.

Сморжанюк Т.П стверджує, що «в економічній літературі за періодом реалізації щодо економічної операцій розрізняють такі види контролю: попередній, поточний та наступний контроль» [59].

Отже, попередній контроль у ФГ «Промінь-47» лежить у надання необхідних первинних документів, організація складського обліку, вивчення пропозиції основних ресурсів та каналів збуту продукції.

Поточний контроль характеризується забезпеченням наявності, своєчасного та повного виконання всіх первинних документів, своєчасне складання та перевірка реєстрів бухгалтерського обліку, своєчасне підтвердження залишку на банківському рахунку, заборгованості, статусу розрахунків тощо.

Подальший контроль здійснюється вже після завершення господарської операції, зафіксованих у первинних документах, реєстрах бухгалтерського обліку та звітних формах. У той самий час без його реалізації неможливо коригувати управлінські рішення.

Організація контролю у ФГ «Промінь-47» немає такої суворої регламентації системи нормативних актів, як у організації бухгалтерського обліку. В Україні відсутній законодавчий та нормативний документ, який має регламентувати створення системи внутрішнього контролю та відобразити його особливості залежно від організаційно-правової форми господарювання, обсяги виробництва тощо.

Таким чином, бухгалтерський облік та забезпечення внутрішнього контролю - це невід'ємні та обов'язкові напрямки функціональної діяльності ФГ «Промінь-47», які, окрім свого основного призначення, забезпечують виявлення внутрішньогосподарських резервів.

3.2. Вдосконалення системи внутрішньогосподарського контролю у фермерському господарстві

Важливим принципом організації внутрішньогосподарського контролю у ФГ «Промінь-47» слід вважати поінформованість керівництва про наслідки перевірки та звітність перед керівником. Принцип обізнаності вимагає від працівників служби внутрішнього контролю інформувати керівника про перебіг перевірки та про недоліки в діяльності підприємства, виявлені в ході її проведення (збитки від недбайливого керівництва, неефективну діяльність, втрату майна, розкрадання, недостачі тощо).

Основними елементами внутрішньогосподарського контролю є організація процесу внутрішнього контролю, служба та працю виконавців (контролерів).

Контроль поряд із плануванням, обліком та аналізом є однією з функцій системи керування. Залежно від суб'єктів контролю щодо організації, що перевіряється розрізняють зовнішній контроль (здійснюваний зовнішніми організаціями, державними органами влади, споживачів та суспільства в цілому) та внутрішнього (внутрішньогосподарського) контролю (здійснюється власниками, керівниками та працівниками самої організації).

Необхідність організації внутрішнього контролю виникає у зв'язку з неможливістю керівництво господарюючого суб'єкта постійно стежити за виробничо-господарською діяльністю підприємства та його підрозділів. Внутрішній контроль необхідний управлінням організацією достовірною поточною інформацією щодо ефективності використання ресурси, відхилення від запланованих проміжних результатів, можливі «зони» ризику, порушення та зловживання у виробничому процесі.

Ефективність внутрішньогосподарського контролю багато в чому визначається тим, що як функції контролю включені до організаційної структури підприємства.

Для успішної реалізації контрольних функцій у ФГ «Промінь-47» має бути побудований внутрішній контроль.

Николаев И.В. вважає, що: «у структуру управління суб'єктом господарювання шляхом створення підрозділів на підприємстві, спеціалізується на внутрішньому контролі (відділ технічного контролю, ревізійна комісія, відділ внутрішнього аудиту тощо)» [31]. Передумовою є відображення контрольних функцій у статутних документах суб'єкта господарювання, з визначенням перелік відповідальних осіб та заходи відповідальності кожного працівника за неякісну роботу покладені на нього функції.

Значне підвищення ефективності управління буде забезпечено запровадженням контролю процедури кожному етапі. Такий підхід дозволив би ФГ «Промінь-47» контролювати кожен етап управління та забезпечити максимальну інформаційну прозорість.

Хмельницький В.А. стверджує, що: «ефективна система внутрішньогосподарського контролю на підприємстві має ґрунтуватися на наступні кроки: визначення об'єкта та предметної галузі внутрішньогосподарського контролю; визначення форми організації внутрішньогосподарського контролю; визначення кола осіб, відповідальних за виконання контрольних процедур; розробка системи контрольних показників та їх кількісних нормативів; розробка форм документування внутрішнього контролю» [65].

З визначення об'єкта починається побудова внутрішньогосподарської системи управління. Залежно від вибраного об'єкта визначається об'єктна область внутрішнього контролю, що дозволяє визначити взаємозв'язок та взаємозв'язок об'єкта із зовнішнім середовищем.

До форм камерального контролю належить створення спеціалізованого відділу внутрішнього контролю (відділу технічного контролю, ревізійної комісії, відділу внутрішнього аудиту та ін.) або

розподілу контрольних функцій між усіма відповідальними особами підприємства. називається структурно-функціональною формою внутрішнього контролю).

На етапі побудови системи внутрішньогосподарського контролю необхідно визначити коло посадових осіб, відповідальних у виконанні контрольних процедур. На даному етапі можливим є залучення висококваліфікованих сторонніх фахівців для отримання консультаційних послуг.

Одним із найважливіших кроків є формування системи показників, що підпадають під дію кожного виду внутрішнього контролю. Кількісні стандарти можуть бути визначені в абсолютному та відносному вираженні. Стандарти розробляються підприємством у сфері внутрішньогосподарського контролю.

При необхідності в компанії розробляються основні форми документів, що забезпечують докладне уявлення про внутрішньогосподарський контроль управління посиланнями на сайт. Посадові вказівки відповідних працівників можуть бути доповнені необхідними контрольними функціями. Кваліфікована та професійно збудована система внутрішньогосподарського контролю значно підвищує ефективність всього управління.

Таким чином, створення раціональної системи внутрішньогосподарського контролю у господарстві «Промінь-47» є одним із інструментів ефективного управління підприємством. У міру зростання обсягу підприємства ускладнюється її організаційна структура та підвищуються вимоги до якості створення системи внутрішнього контролю.

Дотримання етапів формування внутрішньогосподарського контролю, реалізація принципів, визначення закономірностей функціонування системи та її взаємодії із зовнішнім середовищем, виконання всіх необхідних умов забезпечить управління зловживанням

довірою на підприємстві. підвищити ефективність виробничого процесу та, відповідно, всього процесу управління.

3.3. Оптимізація структури витрат для ФГ «Промінь-47»

На думку Гоголь Т: «споживання матеріальних ресурсів у виробництві сільськогосподарської продукції є однією з умов діяльності підприємства. Можна прискорювати їх оборотність, знижувати матеріаломісткість виробництва продукції, скорочувати втрати, але без споживання ресурсів взагалі виробництво неможливе» [9].

Ресурси в сільськогосподарському виробництві майже завжди обмежені, але їх нестача не означає, що потрібно відмовитись від виробництва необхідної суспільству продукції. Тобто доцільно застосовувати вибірковий підхід до витрат ресурсів: більш дорогі та значимі можна використовувати в межах розумної потреби, але при цьому не знижуючи якість продукції, деякі матеріальні ресурси у багатьох випадках можна замінити або відтворити. Винятком виступає лише земля, оскільки це природний ресурс і вона не може бути нічим замінена, але при розумному її використанні вказаний ресурс може навіть підвищувати свої якості.

Для розрахунку оптимальної площі посіву під різні культури необхідно врахувати наступні дані (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Значення вхідних даних для економіко-математичної моделі

Показники	Сільськогосподарська культура		
	Пшениця	Горох	Соняшник
Урожайність, ц/га	41	26	20
Дохід від реалізації урожаю,	1500	1200	2500

грн./т			
Обсяг контрактної угоди, т	300	200	250

В економіко-математичній моделі введені наступні позначення:

x_1 - шукане значення посівної площі під пшеницю;

x_2 - шукане значення посівної площі під горох;

x_3 - шукане значення посівної площі під соняшник.

З економічного сенсу введені змінні мають приймати невід'ємні значення.

Обмеження щодо виконання умов за контрактними угодами (в ц) набуває вигляду:

$$41x_1 + 0x_2 + 0x_3 \geq 300 \quad (3.1)$$

$$0x_1 + 26x_2 + 0x_3 \geq 200 \quad (3.2)$$

$$0x_1 + 0x_2 + 20x_3 \geq 250 \quad (3.3)$$

Обмеження за земельними ресурсами опишемо так:

$$1x_1 + 1x_2 + 1x_3 \leq 269,1 \quad (3.4)$$

$$0x_1 + 0x_2 + 1x_3 \leq 75 \quad (3.5)$$

Критерій оптимальності, що задає дохід від реалізації урожаю, підлягає максимізації:

який при даних умовах господарювання сільськогосподарського товаровиробника забезпечить ефект операційного лівериджу, підлягає максимізації і має наступний вигляд:

$$Z = 41 \cdot 150x_1 + 26 \cdot 120x_2 + 20 \cdot 250x_3 \rightarrow \max \text{ або}$$

$$Z = 6150x_1 + 3120x_2 + 5000x_3 \rightarrow \max \quad (3.6)$$

Таким чином, за моделлю розподілу посівних площ треба знайти такі невід'ємні значення змінних x_1 , x_2 , x_3 , що задовольняють обмеження – нерівності (3.1)-(3.5) та надають цільовій функції (3.6) максимальне значення.

Для визначення оптимального співвідношення змінних та постійних витрат в загальній їх сумі розрахункові дані було оформлено засобами програми MS Excel. Одержаний оптимальний план посівних площ наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Оптимальне рішення економіко-математичної моделі

№ з/п	Умовні змінні	Площа посіву пшениці	Площа посіву гороху	Площа посіву соняшника	Розрахункове значення	Тип обмеження	Обсяг контрактів та ресурсів
		<i>X1</i>	<i>X2</i>	<i>X3</i>			
	значення змінних	<i>56,51</i>	<i>139,9</i>	<i>72,69</i>			
1	Контракт за пшеницею	41	0	0	310,1	≥	300
2	Контракт за горохом	0	26	0	295,1	≥	200
3	Контракт за соняшником	0	0	20	289,1	≥	250
4	Загальна площа посіву	1	1	1	269,1	=	269,1
5	Обмеження посівної площі соняшника	0	0	1	49	≤	75
6	Загальний дохід	6150	3120	5000	14539,1		

Таким чином, загальний дохід ФГ «Промінь-47» складатиме 14539,1 тис грн., площі посіву пшениці, гороху та соняшнику становитимуть відповідно 56,51 га, 139,9 га та 72,69 га.

Висновки до третього розділу

1. Для фермерського господарства «Промінь-47» облік є основним джерелом оперативної і об'єктивної інформації про розвиток виробництва та здійснення господарських операцій.

Основні поточні та перспективні завдання внутрішнього контролю у ФГ «Промінь-47» визначає керівник. Вони полягають у здійсненні

постійного контролю за дотриманням Статут господарства та статутні документи, стан та рух майна, раціональні реальне використання земель, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

2. Важливим принципом організації внутрішньогосподарського контролю у ФГ «Промінь-47» слід вважати поінформованість керівництва про наслідки перевірки та звітність перед керівником.

Для успішної реалізації контрольних функцій у ФГ «Промінь-47» має бути побудований внутрішній контроль.

Ефективна система внутрішньогосподарського контролю на підприємстві має ґрунтуватися на наступні кроки: визначення об'єкта та предметної галузі внутрішньогосподарського контролю; визначення форми організації внутрішньогосподарського контролю; визначення кола осіб, відповідальних за виконання контрольних процедур; розробка системи контрольних показників та їх кількісних нормативів; розробка форм документування внутрішнього контролю.

3. Нами було зроблено розрахунок оптимальної площі посіву під різні культури. Для визначення оптимального співвідношення змінних та постійних витрат в загальній їх сумі розрахункові дані було оформлено засобами програми MS Excel. Розрахунок дав можливість визначити загальний дохід для ФГ «Промінь-47», який складатиме 14539,1 тис грн., площі посіву пшениці, гороху та соняшнику становитимуть відповідно 56,51 га, 139,9 га та 72,69 га.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

З проведеного дослідження за темою дипломної роботи, нами були надані наступні висновки на напрями поліпшення даного напрямку роботи:

1. Сучасне сільське господарство є складною динамічною системою, в якій постійна зміна обсягу виробництва, асортименту, номенклатура, рівень технічного та організаційного управління виробництвом. Крім того, зовнішнє середовище постійно змінюється, впливаючи на відповідні діяльність цих фермерських господарств.

У процесі вивчення розмірів фермерських господарств необхідність використання запропонованої диференціації ферм за двома критеріями: кількість працівників, а також розмір доходу років з урахуванням їхньої спеціалізації. Є три типи ФГ: мікро, дрібні та великі ферми, за якими має вестися побудова бухгалтерського облік.

2. Аналіз ФГ «Промінь-47» показав, що підприємство має не стійке фінансове становище протягом періоду дослідження. Лише на кінець 2020 р. підприємство змогло погасити борги перед банком, оскільки за останні два роки значно зріс обсяг реалізованої продукції, і, як наслідок, збільшились прибутки підприємства. На кінець звітного періоду значно збільшилась сума власного капіталу.

Аналіз майна підприємства показав, що на 2020 р. значно збільшилась вартість основних засобів, на що вплинула значна їх зношеність. Вартість оборотних активів на кінець періоду дослідження теж значно збільшилась – на 2957 тис. грн., в основному за рахунок раніше погашених отриманих кредитів, зменшення вартості енергоносіїв.

На кінець 2020 р. збільшився капітал підприємства внаслідок додаткових вкладів засновників. Внаслідок зниження конкуренції на ринку збуту підвищилась ліквідність ФГ «Промінь-47», а, отже, і його платоспроможність та ділова активність. Загальний фінансовий стан підприємства на кінець 2020 р. дещо покращився порівняно з попередніми

роками, оскільки значно зросли його прибутки внаслідок скорочення витрат на розширення виробництва.

3. На підприємстві за організацію обліку відповідає керівник підприємства. Як наслідок створено бухгалтерську службу в кількості 4 осіб. Ні підприємстві облік ведеться у відповідності з законодавством України та ПБО. Форма обліку журнально-ордерна. Облік ведеться згідно норм і положень, які передбачено в Наказі про облікову політику №3 від 17.03.2011р. Недоліком є те, що відсутній графік документообігу.

4. Факти господарських операцій фіксуються у первинних документах. Вони додаються під час операцій, а якщо це неможливо, то одразу після їх завершення. Як юридичні докази первинні документи повинні містити обов'язкові реквізити: найменування форми документа, дату і місце укладання, найменування господарства, що склало документ, зміст, розмір та одиницю господарського договору; особистий підпис сторони правочину або відповідальної особи.

Після вивчення організації бухгалтерського обліку на підприємстві було виявлено недоліки в обліковій політиці підприємства, документообігу, що свідчить про необхідність удосконалення.

Ми запропонували способи покращення облікової політики, включаючи реструктуризацію існуючих політик та наповнення їх змістом з урахуванням нових аспектів організації бухгалтерського обліку. Запропоновано шляхи оптимальної організації документообігу на підприємстві. Для оптимізації документообігу розробили моніторинг документообігу досліджуваного підприємства, оскільки він було виявлено при первинному вивченні даних бухгалтерського обліку.

Запропоновано розглянути ряд шляхів підвищення ефективності та продуктивності апарату обліку у створених умовах.

4. Бухгалтерія ферми «Промінь-47» є основним джерелом оперативної та об'єктивної інформації про розвиток виробництва та господарську діяльність.

5. Основні поточні та перспективні завдання внутрішнього контролю у ФГ «Промінь-47» визначає керівник. Вони полягають у здійсненні постійного контролю за дотриманням Статут господарства та статутні документи, стан та рух майна, раціональні реальне використання земель, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

4. Важливим принципом організації внутрішньогосподарського контролю у ФГ «Промінь-47» слід вважати поінформованість керівництва про наслідки перевірки та звітність перед керівником.

Для успішної реалізації контрольних функцій у ФГ «Промінь-47» має бути побудований внутрішній контроль.

Ефективний внутрішній контроль в організації має ґрунтуватися на наступні кроки: визначення об'єкта та предметної галузі внутрішньогосподарського контролю; форм формування внутрішнього контролю; визначення відповідальних осіб, відповідальних за виконання контрольних процедур; впровадження контрольних ознак; впровадження документального забезпечення внутрішнього контролю.

5. Нами було зроблено розрахунок оптимальної площі посіву під різні культури. Для визначення оптимального співвідношення змінних та постійних витрат в загальній їх сумі розрахункові дані було оформлено засобами програми MS Excel. Розрахунок дав можливість визначити загальний дохід для ФГ «Промінь-47», який складатиме 14539,1 тис грн., площі посіву пшениці, гороху та соняшнику становитимуть відповідно 56,51 га, 139,9 га та 72,69 га.

Таким чином, можна стверджувати, що на підприємстві є всі можливості для покращення організації бухгалтерського обліку, що підвищить ефективність та результативність діяльності за умови конструктивного виконання наших рекомендацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки. 2-ге вид./ П.Й. Атамас; Навч. посіб.- К.: Центр учбової літератури, 2010. - 392 с.
2. Атамас П.Й. Управлінський облік: навчальний посібник / П.Й. Атамас; – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
3. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): Навч. Посіб. / В.В. Бабіч, С.В. Сагова – К.: КНЕУ, 2006 – 282 с.
4. Безверхий К.В. Застосування МСФЗ для малих і середніх підприємств: реалії сьогодення та вимоги часу/К. Безверхий // Бухгалтерський учёт и аудит. -Київ:ООО "Экаунтинг", 2013/1, № 5.-С.8-12
5. Білуха М.Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту. Підручник. – К.: ПП. „Влад і Влада”, 1996. – 320 с.
6. Бечко П.К., Бурик А.Ф., Бутило І.А., Геркія О.М. Організація і функціонування фермерських господарств. – К.: Нічлава, 1999. – 179 с.
7. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні: навч. посіб. для студент. вищ. навч. закл. / В.М. Добровський (Бондар М.І., Свідерський Є.І. [та інші]); за ред. В.М. Добровського – К. А.С.К., 2009. – 976 с.
8. Вищий господарський суд України "Оглядовий лист" від 29.04.2013 № 01-06/767/2013, [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0767600-13>
9. Гоголь Т. Аналіз розвитку спрощеної форми бухгалтерського обліку в Україні/Т. Гоголь // Бухгалтерський учёт и аудит. -Київ: ООО "Экаунтинг", 2012/2, № 7.-С.10-19
10. Гоголь Т. Особливості облікової політики на підприємствах малого бізнесу/Т. Гоголь // Бухгалтерський учёт и аудит. -Київ: ООО "Экаунтинг", 2012/2, 12.-С.13-19
11. Гоголь Т. Спрощена форма організації бухгалтерського обліку для підприємств малого бізнесу (неплатників ПДВ) без застосування подвійного

запису/Т. Гоголь, Н. Ніпорко // Бухгалтерський учёт и аудит. -Київ: ООО ""Экаунтинг"", 2012/2, № 11.-С.3-17"

12. Господарський кодекс України, від 16.01.2003 № 436-IV, зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

13. Дем'яненко М.Я. Облік в селянських (фермерських) господарствах / Дем'яненко М.Я., Моссаковський В.Б. // Економіка АПК. – 1996. – №1. – С. 23-33.

14. Долинський С.В. Фермерство у відродженні підприємницької діяльності // Економіка АПК. – 2000. – №1. – С. 31-36.

15. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: навч. посібник / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с. (МСА)

16. Закон України «Про фермерське господарство», [Електронний ресурс] // Режим доступу :<https://agropolit.com/zakonodavstvo/768-pro-fermerske-gospodarstvo>

17. Івахненков С.В. Інформаційні технології в аудиті та внутрішньогосподарському контролі: дис. ... доктора екон. наук: 08.00.09 / Івахненков Сергій Володимирович. – К., 2011. – 577 с.

18. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30 листопада 1999 року № 291 / [Електронний ресурс] // Режим доступу; <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

19. Камразін В.А., Савицька О.М. Економічний аналіз: Практикум. / В.А. Камразін, О.М. Савицька – К.: Знання, 2007 – 255с.

20. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній – К.:Знання, 2008 – 487с.

21. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]// Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

22. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

23. Конституція України, від 10.12.1971 № 322-VIII зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

24. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

25. Лимонова Е.М. Інформація як складова контролінгу на малому підприємстві / Е.М. Лимонова // Академіч. огляд. Економіка та підприємництво : Науково-практич. журнал. - 2005. - №2. - С. 79-82

26. Лобас Н.Г. Организация фермерских хозяйств / Лобас Н.Г. – К.: Урожай, 2009. – 244 с.

27. Матюха О.В. Впровадження внутрішнього контролю у фермерському господарстві / О.М. Матюха // Забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи : матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 28-30 жовтня 2021 р. : В 2 т. – Том 1. – Дніпро. Видавничо-поліграфічний центр «Гарант СВ», 2021. – С. 28-30.

28. Михайлов М.Г., Полятикіна Л.І., Славкова О.П., Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу. Навч. пос. /М.Г. Михайлов, Л.І. Полятикіна, О.П. Славкова – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.

29. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств: IASB, Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2013,

[Електронний ресурс] // Режим доступу :
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_063

30. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2013 р., частина 1 / За ред. Нестеренко І.І. та ін. у перекладі з англійської / – К: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2014 р. [Електронний ресурс]// Режим доступу : http://apu.com.ua/files/temp/Audit_2013_1.pdf.

31. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2013 р., частина 2 / За ред. Нестеренко І.І. та ін. у перекладі з англійської / – К: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2014 р. [Електронний ресурс]// Режим доступу : http://apu.com.ua/files/temp/Audit_2013_2.pdf.

32. Николаев И.В. Правовое регулирование внутрихозяйственного финансового контроля в Российской Федерации: автореф. дисс. на соискание науч. степени к-та юрид. наук: спец. 12.00.14 – административное право; финансовое право; информационное право / И.В. Николаев. – Саратов, 2010. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://test.ssla.ru/dissertation/referats/30-12-2010-1.pdf> /

33. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах. – К.: Вища школа, 2003. – 703 с

34. Охалкин А. Пути становления и развития крестьянских хозяйств. – М.: Спектр, 2014. – 376 с.

35. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджений Міністерством фінансів України 30.11.99 р, № 291. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]// Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>

36. Податковий кодекс України, від 02.12.2010, №2755-VI, (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

37. Петренко С.М. Внутрішній контроль діяльності підприємств і його інформаційне забезпечення: теорія, методологія, організація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / С.М. Петренко. – К.. 2010. – 36 с.

38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246, (зі змінами і доповненнями);

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 № 237 (зі змінами та доповненнями);

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. (зі змінами та доповненнями);

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. № 290. (зі змінами та доповненнями);

42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318, зі змінами і доповненнями. (зі змінами та доповненнями);

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318, (зі змінами і доповненнями);

44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.10.03 р. № 601, (зі змінами і доповненнями);

45. Про аудиторську діяльність: Закон України № 3125-ХІІ від 22.04.1993 зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>

46. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

47. Про внесення змін і доповнень до закону України «Про селянське (фермерське) господарство» [Електронний ресурс] // Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3312-12#Text>

48. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів : Наказ Мінстату України від 21.06.96 р., № 193, [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakMinstat_193.html

49. Про затвердження типових форм первинного обліку : Наказ Мінстату України від 29.12.95 р., № 352, [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/normativno-pravovi-akti-z-pitan-kpr/nakazi/61770.html>

50. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці : Наказ Держкомстату України від 05.12.2008 р. №489, [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm

51. Про затвердження типової форми первинного обліку № П-2 "Особова картка працівника" : Наказ Держкомстату та Міністерства оборони України від 5.12.2009 р. №495/656, [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://kds.org.ua/blog/pro-zatverdzhennya-tipovoi-formi-pervinnogo-obliku-n-p-2-osobova-kartka-pratsivnika>

52. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

53. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>

54. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України № 4618-VI від 22.03.2012 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.

55. Про трудові книжки працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.04.1993 № 301 , зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/301-93-%D0%BF>

56. Прокопенка І.Ф., Ганін В.І., Петряєва З.Ф. Курс економічного аналізу: Підручник / І.Ф. Прокопенка, В.І. Ганін, З.Ф. Петряєва – К.:«Атіка»,Харків «Легас», 2004. – 384с.

57. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник / Г.В. Савицька – К.: Знання, 2007 – 668с.

58. Самофалов П.П. Управлінський облік як складова частина контролінгу [Текст] / П.П. Самофалов // Формування ринков. відносин в Укр : Збірник наукових праць. - 2004. - N12. - С. 49-53

59. Смержанюк Т.П. *Внутрішній контроль в процесі управління виробництвом*: Навчальний посібник. Київ, 2009, 284с.

60. Сук Л. Сук П. Елементи методу бухгалтерського обліку в малому бізнесі/Л. Сук, П. Сук // Бухгалтерский учёт и аудит. -Київ: ООО "Экаунтинг", 2012/1,№ 1.-С.3-9

61. Сук П.Л. Спрощений облік в малому бізнесі // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2001. – №6. – С. 5-11.

62. Суйц В.П. Внутрихозяйственный котроль. – М.: Финансы и статистика, 1987. – 127 с.

63. Травінська С. Регістри спрощеної форми обліку поточних зобов'язань/С. Травінська // Бухгалтерский учёт и аудит. -Київ: ООО "Экаунтинг", 2013/1, № 2.-С.22-31

64. Хачіна О. В. Облікова політика малого підприємства за міжнародними та національними стандартами фінансової звітності / О. В. Хачіна // Управління розвитком. – 2012. – № 3(124). – С. 128–129

65. Хмельницький В.А. Проблемы построения системы внутрихозяйственного контроля и пути их решения в рамках системы управления рисками / В.А. Хмельницький // Вестник Воронежского государственного аграрного университета. – 2011. – № 2 (29). – С.140-146.

66. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В.Г. Швець – К.: Знання, 2006 – 525 с.

67. Шпанковська Н.Г. Внутрішньогосподарський контроль: Навч. посібник / Н.Г. Шпанковська, О.С. Білова, О.І. Канська. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012. – 154 с.

68. Юрченко В.О. Організація внутрішнього аудиту суб'єктами малого підприємства / В.О. Юрченко, В.Є. Марченко // Проблеми підвищення якості систем обліку, аналізу і аудиту в сучасних умовах господарювання: III Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та студентів: тези доповідей, Дніпропетровськ, 26 березня 2015р. - Дніпропетровськ: Університет Альфреда Нобеля, 2015. – с. 62-64

69. Яремко С.А. Визначення напрямків формування інвестиційно-інноваційної моделі економіки України / Яремко С.А., Маньківська М.Л., Шафієва С.Г. // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. – № 5 (19). – С. 160-163.

ДОДАТКИ

Додаток А

Оцінка руху та функціонування стану основних засобів

ФГ «Промінь-47»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у %, відхилення, +;-) 2020 р. до 2016 р.
Вихідна інформація, тис. грн.						
Вартість основних засобів на початок року	4507	4653	5802	7294	7281	161,54
Надійшло за рік	161,0	1149,0	1525,0	0,0	398,0	247,20
Вибуло за рік	15,0	0,0	33,0	13,0	69,0	460,00
Вартість основних засобів на кінець року	4653,0	5802,0	7294,0	7281,0	7610,0	163,55
Нараховано амортизації за рік	1092,0	316,0	1138,0	2173,0	2876,0	263,37
Знос основних засобів:						
а) на початок року	1603,0	1092,0	316,0	1138,0	2173,0	135,56
б) на кінець року	1092,0	316,0	1138,0	2173,0	2876,0	263,37
Показники руху основних засобів						
Темп зростання (зниження), %	100	100	100	100	100	100
Коефіцієнт оновлення, %	3,46	19,80	20,91	0,00	5,23	1,77
Коефіцієнт вибуття, %	0,32	0,00	0,45	0,18	0,91	0,58
Період оновлення (можливого повного вибуття), років	31,87	5,05	4,89	-560,0	23,13	-8,74
Коефіцієнт заміни (простого відтворення), %	9,32	0	2,16	0	17,34	8,02
Період обороту, років	4,26	18,36	6,41	3,35	2,65	62,10
Показники функціонального стану основних засобів						
Коефіцієнт зносу, %:						
а) на початок	34,45	18,82	4,33	15,63	28,55	82,88

Додаток Б
Фінансові результати діяльності ФГ «Промінь-47»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5302,0	3289,5	4661,0	9201,0	10640	200,68
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	493,00	2896,4	4013,0	8573,0	9240,0	187,20
У % до доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	93,10	88,05	86,10	93,17	86,84	-6,25
Операційні витрати, у тому числі:						
а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);	334,00	174,30	312,00	537,00	569,00	170,36
б) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);	0,00	29,30	143,00	0,00	0,00	0
в) витрати на збут;	1968,0	133,00	0	2507,0	2429,0	123,42
г) інші операційні витрати	334,00	174,30	312,00	537,00	569,00	170,36
Валовий прибуток (збиток)	2572,0	931,40	895,00	3188,0	4296,0	167,03
У % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	52,11	32,16	22,30	37,19	46,49	-5,61
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	270,00	594,70	440,00	144,00	1298,0	480,74
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	270,00	410,90	23,00	144,00	1298,0	480,74
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	270,00	410,90	23,00	144,00	882,00	326,67
У % до прибутку від звичайної діяльності до оподаткування	100,00	100,00	100,00	100,00	67,95	-32,05
Чистий прибуток (збиток)	270,00	410,90	23,00	144,00	882,00	326,67
У % до прибутку (збитку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5,09	12,49	0,49	1,57	8,29	3,20
У % до валового прибутку (збитку)	10,50	44,12	2,57	4,52	20,53	10,03

Додаток В

Оцінка фінансової стійкості ФГ «Промінь-47»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
1. Показники структури капіталу						
Коефіцієнт автономії	0,95	0,90	0,98	0,87	0,96	101,66
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,05	0,10	0,02	0,13	0,04	69,93
Коефіцієнт фінансування	18,09	8,59	52,45	6,53	26,30	145,39
Коефіцієнт фінансового ризику	0,06	0,12	0,02	0,15	0,04	68,78
2. Показники стану оборотних активів						
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	2800	2264	3109	2254	5206	185,93
Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	0,89	0,71	0,95	0,67	0,93	105,08
Коефіцієнт забезпеченості запасів	1,36	1,03	1,17	0,84	1,07	79,19
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,10	0,35	0,06	0,23	0,09	91,43
3. Показники стану основного капіталу						
Коефіцієнт реальної вартості майна	0,78	1,03	0,93	0,76	0,90	115,25
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	0,52	0,63	0,65	0,60	0,46	87,55
Коефіцієнт накопичення амортизації	0,23	0,05	0,16	0,30	0,38	161,03
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,87	0,58	0,53	0,66	1,18	136,01

Додаток Д

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів

ФГ «Промінь-47»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % (відхилення, +;-) 2016 р. до 2020р.
Оцінка ліквідності						
Високоліквідні активи	280,0	796,0	176,0	513,0	476,0	170
Середньоліквідні активи	810,0	167,0	461,0	182,0	257,0	31,73
Низьколіквідні активи	2066,0	2205,0	2649,0	2689,0	4851	234,80
Короткострокові зобов'язання	0	773,0	6,0	834,0	21,0	0
Оцінка платоспроможності						
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,79	0,88	0,99	0,45	1,26	160,11
Проміжний коефіцієнт покриття	1,38	0,96	2,58	0,57	1,94	140,03
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	8,87	3,50	18,56	2,99	14,77	166,64
Коефіцієнт загальної платоспроможності	19,09	9,59	53,45	7,53	27,30	143,01
Оцінка оборотності оборотних активів						
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4418,0	2741,3	3884,0	7668,0	8445	191,15
Середньорічна вартість оборотних активів	3211,0	3162,0	3227,0	3335,0	4484	139,64
Коефіцієнт обертання оборотних активів	1,38	0,87	1,20	2,30	1,88	136,88
Коефіцієнт завантаження оборотних активів	0,73	1,15	0,83	0,43	0,53	73,06
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	262	415	299	157	191	73

Додаток Ж

Оцінка ділової активності ФГ «Промінь-47»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % (відхилення, + ;-) 2020 р. до 2016 р.
Вихідна інформація, тис. грн.						
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4418,0	2741,3	3884,0	7668,0	8445,0	191,15
Операційні витрати	453,00	5103,6	5826,0	8429,0	8536,0	1884,33
Середньорічна вартість капіталу	6517,5	7733,5	9066,0	8985,0	9414,0	144,44
Середньорічна вартість необоротних активів	3306,5	4571,5	5839,0	5650,0	4930,0	149,10
Середньорічна вартість оборотних активів	3211,0	3162,0	3227,0	3335,0	4484,0	139,64
Середньорічна вартість оборотних виробничих фондів	1170,5	1411,0	1698,0	1974,5	2488,5	212,60
Середньорічна вартість готової продукції і товарів	1166,5	724,50	729,00	694,50	1281,5	109,86
Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	124,50	144,50	178,00	206,00	194,50	156,22
Середньорічна вартість власного капіталу	6327,5	7103,5	8525,5	8331,5	8660,0	136,86
Середньорічна величина кредиторської заборгованості	190,00	243,50	151,00	233,50	326,50	171,84
Показники ділової активності						
Загальний коефіцієнт обертання капіталу	0,68	0,35	0,43	0,85	0,90	132,34
Фондовіддача необоротних активів, грн	1,34	0,60	0,67	1,36	1,71	128,20
Коефіцієнт обертання оборотних активів	1,38	0,87	1,20	2,30	1,88	136,88
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	262	415	299	157	191	73

Додаток К
Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану
ФГ «Промінь-47»

Показник	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
Показники ліквідності											
Коефіцієнт поточної ліквідності	8,87	10	3,50	10	18,6	7	0,04	7	0,92	7	8
Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,06	10	1,07	4	3,60	1	0,57	2	0,40	6	8
Показники ділової активності											
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	11,1	3	18,9	6	16,5	10	10,72	10	31,4	10	8
Період оборотності запасів, днів	181	10	151	10	150	5	128,14	4	115,4	6	8
Період оборотності активів, днів	580	10	1015	10	840,3	9	467,48	10	262,44	10	8
Показники фінансової незалежності											
Коефіцієнт фінансової незалежності, %	5,24	10	10,4	7	1,87	1	13,28	1	72,22	6	8
Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, %	88,7	10	71,5	10	94,61	0	4508	0	-10,79	0	8
Показники рентабельності											
Рентабельність продажу, %	1,02	6	12,5	10	0,49	5	-5,23	2	6,70	8	9
Рентабельність активів, %	0,19	5	1,33	9	0,06	5	-1,21	4	2,76	8	9
Рентабельність капіталу, %	0,20	5	1,45	9	0,07	5	-1,30	0	4,66	10	9
Інші показники											
Знос основних засобів, %	23,5	3	5,45	4	15,6	8	29,84	7	37,79	7	7
Частка простроченої дебіторської заборгованості, %	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	5
Частка простроченої кредиторської заборгованості, %	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	5
Інтегрований показник фінансового стану	7,69		8,36		5,55		4,75		7,43		-
Рейтинг фінансового стану	А		А		Б		Б		А		-